

Kvalitetsrapport HSN 2016

Innhold

Forord

1. Nøkkeltall
2. Organisering og strategi
3. Kvalitetssystemet og porteføljeutvikling
4. Utdanningskvalitet
5. Kvalitetsarbeid i forskerutdanningene
6. Fra strategi til tiltak 2017 - 2018

Vedlegg

- Rektors tilbakemeldinger til fakultetene
- Prinsipper for studieporteføljeutvikling

Forord

I henhold til Universitets- og høyskoleloven § 9-1 har høyskolestyret ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet. I Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved HSN har rektor ansvar for å utarbeide en årlig rapport om studiekvalitetsarbeidet til styret.

I arbeidet med kvalitets- og porteføljeutvikling er den årlige kvalitetsrapporten et viktig redskap. Kvalitetsrapporten omfatter rapportering og oppfølging på alle nivåer i organisasjonen.

Fakultetenes kvalitetsrapporter gir en helhetlig vurdering av kvalitet i studieprogrammene som fakultetene har ansvaret for, arbeidet med studiekvalitet gjennom oppfølging av tiltak fra foregående år og forslag til nye tiltak. Fakultetenes kvalitetsrapport er grunnlaget for rektors dialogmøter med fakultetene. Sammen med rapporter fra Utvalg for Utdanningskvalitet og Forskningsutvalget, utgjør fakultetenes kvalitetsrapporter og dialogmøtene grunnlaget for rektors kvalitetsrapport til styret.

Rapporten fra 2016 er preget av fusjonsprosessen der den faglige virksomheten var organisert i åtte fakultet, mens virksomheten fra 1.1. 2017 er organisert i fire fakultet. På det tidspunkt tiltrådte også nye ledere ved fakultetene. Organiseringen av virksomheten i 8 fakulteter i 2016 var resultat av videreføringen av organisasjonsmodellen ved de to tidligere høyskolene etter fusjonen 1.1. 2016. Kvalitetsarbeidet var med andre ord i 2016 rammet inn av en organisasjonsmodell, men også av overordnede strategier, handlingsplaner og institusjonelle føringer fra de to tidligere høyskolene.

På grunn av reorganiseringen og oppfølgingsprosesser etter at styret vedtok den nye strategien for høyskolen i desember 2016, er kvalitetsrapporten for 2016 ferdigstilt senere enn det årshjulet for kvalitetsarbeidet foreskriver.

HSN juni 2017

Petter Aasen
Rektor

1. Nøkkeltall

Ved utgangen av 2016 har høgskolen 8 doktorgradsprogram:

- Kulturstudier
- Markedsføringsledelse
- Anvendte mikro- og nanosystemer
- Nautiske operasjoner- fellesgrad
- Pedagogiske ressurser og læreprosesser i barnehage og skole
- Personorientert helsearbeid
- Prosess-, energi- og automatiseringsteknikk
- Økologi

HSN har 34 akkrediterte studieprogram på masternivå. Enkelte program har tilbud både om heltid/deltid, og andre har både campusbasert og nettbasert tilbud. I noen masterprogram er det flere studieretninger. Totalt utgjør dette 55 akkrediterte tilbud på masternivå.

På bachelornivå har HSN totalt 88 studier. Også på dette nivået er flere av tilbudene både på heltid og deltid og tilbys både på campus- og nettbasert.

I høstsemesteret 2016 hadde høgskolen 18060 registrerte studenter.

Resultatene på nasjonale styringsparametere

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016 ¹	Mål 2017 ²
Andel bachelor-kandidater som gjennomfører på normert tid	52,2% (HiT) 43,5% HBV	52%	52%	65%
Andel mastergrads-kandidater som gjennomfører på normert tid	40,6% (HiT) 31,3% HBV	43%	40%	65%
Andel PH. D.-kandidater som gjennomfører innen seks år	85,7%	57,6% I DBH: 42,86%	80%	80%
Skår ³ på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	3,9	4,0	4,1	4,1
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	35,3	34,3	37	35
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	-	0,62	0,75	0,80
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i 1000 €)	Ikke tilgjengelig	I DBH: 1,35	3,0	3,0
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	0,36 (HiT) 0,85 HBV	0,54	0,40	0,50

¹ Kun for dem som har satt opp et måltall

² Kun for dem som har satt opp et måltall

³ Skala fra 1-6

I 2016 tilbød HSN i alt:

- 8 ph.d. utdanninger med undervisning på engelsk og internasjonal rekruttering
- 13 internasjonale gradutdanninger på engelsk (BA + MA)
- 46 semesterprogrammer på engelsk for utvekslingsstudenter innen ulike fagområder, på minimum 30 studiepoeng hver
- 3 internasjonale sommerskoler for egne og partneruniversitetenes studenter, helt eller delvis utviklet i samarbeid med partnerinstitusjoner i utlandet

HSN	Inngående mobilitet	Utgående mobilitet
Sum	382	245

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

<i>Kandidattall på helse- og lærerutdanningene</i>		
	Mål 2016	Resultat 2016
Helseutdanningene:		
AIOK	51	36
Jordmor	20	39
Radiograf	20	15
Sykepleier	226	388
Tannpleier	20	0
Vernepleier	45	46
Lærerutdanningene:		
Barnehagelærer	232	218
GLU 1-7	138	115
GLU 5-10	86	107
PPU/PPU-Y	190	207
Faglærer	68	49

2. Organisering og strategi

ORGANISERING

I 2016 fastsatte styret organisasjonsmodellen for den nye høgskolen som ble implementert fra 1.1. 2017. Høgskolen i Sørøst-Norge er en flercampusinstitusjon som skal være regionalt forankret gjennom studiesteder i fylkene Buskerud, Vestfold og Telemark. Høgskolen har åtte studiesteder; Bø, Drammen, Kongsberg, Notodden, Porsgrunn, Ringerike, Rauland og Vestfold. HSN utredet og vedtok i 2016 en ny organisasjonsmodell som blant annet innebærer at

- institusjonen ikke har ett hovedsete, men distribuert faglig og administrativ ledelse,
- administrative tjenester er distribuerte,
- fakultetene og mange av instituttene er campusovergripende,
- studieprogrammer drar veksler på kompetanse lokalisert ved flere campuser,
- forskergrupper/forskningssentra er etablert på tvers av campusene.

Organisasjonsmodellen definerer et flercampuskonsept som er en sentral del av HSNs profil. HSNs ambisjon er at organisasjonsformen med 8 likeverdige, integrerte campus som drar veksler på høgskolens samlede faglige og administrative kompetanse og kapasitet, skal styrke virksomhetens kvaliteten og gi konkurransefortrinn. Flercampusorganiseringen legger til rette for tett samspill med omgivelsene. Det sikrer utdanningsprogrammernes relevans. Hver campus skal være en inngangsportale til hele høgskolen. Det styrker HSN som regional kunnskapsaktør.

Et sentralt utgangspunkt for utviklingen av HSNs organisasjonsmodell er St.meld. nr. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet* og de hovedutfordringene i sektoren som der ble trukket fram:

- *Mange små fagmiljøer tilbyr de samme utdanningene*

«Mange utdanningsinstitusjoner tilbyr de samme utdanningene, selv om de hver for seg har relativt små fagmiljøer og sliter med å rekruttere nok studenter. Institusjonene konkurrerer om å rekruttere fagpersonale og studenter».

- *Mange små og sårbare forskningsmiljøer*

«Evalueringer viser at mange fagmiljøer er for små til å forfølge viktige forsknings spørsmål og for å kunne hevde seg i internasjonal konkurranse. Det er ikke bare størrelse på fagmiljøet som er en kritisk faktor for å sikre kvalitet. Flere av evalueringene peker også på at fragmentering innad i miljøene er et problem».

- *Svak internasjonal deltakelse*

«For at norsk høyere utdanning og forskning skal kunne utvikle seg, må universiteter og høgskoler være aktive deltagere i det globale kunnskapssamfunnet. Viktige kjennetegn for universiteter og høgskoler av god kvalitet er høy grad av internasjonalt samarbeid i form av felles forskningsprosjekter og sampubliseringer, felles utdanningsprogrammer og studentutveksling innenfor avtaler».

- *Utfordringer for profesjonsfagene*

«Utfordringene i sektoren er særlig tydelige i profesjonsfagene, særlig lærerutdanningene, sykepleierutdanningene og ingeniørfag og i noen grad økonomisk-administrative utdanninger. (...) Fagmiljøet må samlet sett være tungt nok til å utvikle utdanningene, praksisfeltet og fagfeltet videre. Dette krever sterke fagmiljøer og institusjoner med styrke til og ambisjoner om å løfte profesjonsfagene».

Den faglige organiseringen ved HSN skal svare på disse utfordringene gjennom:

- Faglige synergier på tvers av tidligere institusjons- og fakultetsgrenser
- Mer robuste fagmiljøer knyttet til utdanningene
- Økt forskningsaktivitet og faglig samarbeid på tvers av studiesteder
- Imøtekomme nye krav til profesjonsutdanningene, bl.a. femårig lærerutdanning
- Mindre konkurranse om ressurser (fagpersoner, studenter) på tvers av studiesteder
- Reflektere institusjonens fagområder og bidra til robusthet i virksomheten
- Fremme god intern og ekstern strategisk samhandling og legge til rette for faglig samarbeid mellom fag- og profesjonsområder
- Som bærende prinsipp for nivå 2 skal parallelle fagmiljøer organiseres i campusovergripende enheter.

Den faglige organiseringen i en flercampusorganisasjon innebærer blant annet:

- HSNs fakulteter og mange av instituttene er campusovergripende.
- Ansatte er tilsatt ved høgskolen, og ikke ved det enkelte studiested. Ansatte har kontor på det studiested som er nær der de bor eller etter eget ønske.
- På bachelornivå tilbys den samme utdanningen ved flere studiesteder. Dette gjelder først og fremst lærerutdanninger, sykepleierutdanninger, ingeniørutdanninger og økonomisk-administrative utdanninger. HSN har lagt til grunn at disse utdanningene fortsatt skal tilbys i tre fylker.
- Hovedtyngden av undervisningen i studieprogrammene er lokalisert til ett enkelt campus, i den forstand at all undervisning/læringsaktiviteter *for den enkelte student* foregår ett sted. For noen studieprogram er det imidlertid lagt opp til samlingsbasert undervisning, slik at studentene deltar i undervisning ved andre campus.
- Deler av undervisningen i en del studieprogram er organisert slik at den kan følges fra flere campus. HSN skal tilby nettbasert etter- og videreutdanning, og nettbasert undervisning er også aktuelt i deler av undervisningen i emner som tilbys på tvers av studiesteder.
- Kompetansen brukes på tvers av studiesteder, og kompetansen tilknyttet det enkelte studieprogram har i en del tilfeller base ved andre campus. Dette gjelder i særlig grad der det er kort geografisk avstand mellom studiestedene, slik at de ansatte har kort reiseavstand, men også i en viss utstrekning der det er større geografisk avstand.
- I enkelte tilfeller brukes utstyr og infrastruktur på tvers av studiesteder i felles samlingsbasert undervisning.

Styret opprettet i februar 2016 Utvalg for utdanningskvalitet (UFU) og et læringsmiljøutvalg (LMU). UFU er et rådgivende organ for godkjenning, akkreditering og igangsetting av nye studier og reakkrediteringer av eksisterende. Akkrediteringsprosessen følger prosedyrer ved å benytte eksterne kommisjoner i kvalitetssikringen av studieprogrammene. Dette gjelder for studier fra og med 60 studiepoeng eller mer. Viserektor for utdanning er gitt mandat til å godkjenne/akkreditere studietilbud inntil 59 studiepoeng.

Det lovpålagte LMU ble operativt i siste halvår av 2016 og viserektor for utdanning ble valgt til leder for studieåret 2016/2017. Til LMU er det opprettet et arbeidsutvalg (AU)/sekretariat som skal bistå i saksbehandling og oppfølging av saker for utvalget.

STRATEGI

Grunnlaget for kvalitetsarbeidet ved de åtte fakultetene i 2016 var strategiske prioriteringer og satsinger vedtatt ved tidligere Høgskolen i Telemark og Høgskolen i Buskerud og Vestfold, samt Fellesstyrets vedtak 18.12.15 om den nye høgskolens faglige plattform og profil. Vedtaket bygget på sluttrapporten fra delprosjekt 1 i Universitets- og fusjonsprosjektet. Dette delprosjektet hadde som mandat å utrede og foreslå faglig plattform, profil og prioriteringer for den nye institusjonen. Styrets vedtak innebar at HSN skal tilby profesjonsrettete, arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger. Gjennom nærhet til praksis og i kombinasjon mellom disiplin- og profesjonskunnskap skal HSN arbeide kontinuerlig for å utvikle attraktive forskningsbaserte utdanninger for framtida. HSN inngikk i 2016 en utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet med tre fokusområder; HSN-Digital, HSN Partnerskap og HSN-Profesjon. Utviklingsavtalen underbygger det strategiske arbeidet som lå til grunn for fusjonen, og styrken ved regional forankring.

Høgskolen i Sørøst-Norge skal være regionalt forankret gjennom en flercampusmodell med åtte studiesteder. Forsknings- og utdanningsvirksomheten ved HSN kjennetegnes av tett samspill med samfunns- og næringsliv gjennom nasjonalt og internasjonalt konkurransedyktige forsknings- og læringsmiljøer.

Fellesstyret understreket videre at studentenes aktive deltakelse er viktig både med tanke på studiestedenes faglige nivå, deres særpreget og det sosiale miljøet. Derfor skal det legges til rette for et tett faglig samspill mellom studentene og de ansatte, hvor bruk av digitale verktøy har en sentral plass. Studentene spiller også en sentral rolle i høgskolens arbeid med kvalitet, entreprenørskap, samfunnsansvar, miljø og bærekraft.

Gjennom bruk av digitale verktøy skal HSN tilrettelegge for livslang læring ved hjelp av fleksible studier som kan kombineres med arbeid og hvor praksis utnyttes som læringsarena der det er relevant. For å oppnå dette skal satse HSN målrettet på å utvikle god pedagogisk og digital kompetanse hos ansatte.

Fellesstyrets vedtak innbar at HSN skal være en ambisiøs utdannings- og forskningsinstitusjon som søker samarbeid med utvalgte fag- og forskningsmiljøer på toppnivå. Anvendt forsknings- og utviklingsarbeid skal ta utgangspunkt i dialog med offentlig sektor og næringsliv – både på nye og etablerte arenaer. Utvikling og

gjennomføring av nytenkende, samfunnsnyttige og solide forskningsprosjekter forutsetter både internt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Fellesstyrets pekte videre på at høgskolen skal tilby forskningsbaserte studieprogrammer innenfor følgende fagområder:

- Barnehage, skole og høyere utdanning
- Friluftsliv, idrett og kroppsøving
- Helse og velferd
- Humanistiske fag
- Maritim virksomhet
- Natur, helse og miljø
- Synsvitenskap
- Teknologi
- Tradisjonskunst og praktisk-estetiske fag
- Økonomi, ledelse og politikk

Sammen med overordnede strategier, handlingsplaner og institusjonelle føringer vedtatt ved de to tidligere høgskolene, ga Fellesstyrets i vedtak av 18.12.15 overordnede føringer på kvalitetsarbeidet for 2016. I 2016 iverksatte styret arbeidet med ny strategi for den nye høgskolen. HSNs strategiplan for 2017-2021 ble vedtatt i desember 2016.

3. Kvalitetssystemet og porteføljeutvikling

Et midlertidig system for kvalitetsarbeid og kvalitetssikring basert på de to tidligere høgskolenes systemer, ble etablert på fusjonstidspunktet. Samtidig ble et felles kvalitetssystem for HSN videreutviklet og vedtatt i 2016. Systembeskrivelsen for kvalitetssystemet gir en oversikt over HSNs rammer for å sikre, utvikle og stimulere utdanningskvaliteten. Kvalitetssystemet omfatter alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet, inklusive studiets relevans for arbeidslivet. Sentrale rutiner som inngår i kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten er for eksempel; akkreditering og etablering av studier ved HSN, evaluering av studieprogram, nedlegging av studier og årlig gjennomgang av studie- og emneplaner. Kvalitetssystemet har vært under kontinuerlig utvikling og implementering i løpet av 2016. For områder der nye rutiner ennå ikke er implementert, er rutinene fra de fusjonerte høgskolene videreført inntil nye rutiner er godkjent.

Utvikling av HSNs studieportefølje er basert på en strategisk tilnærming og en samlet vurdering av behov og etterspørsel, høgskolens samfunnsoppdrag og faglige og økonomiske bærekraft, og vil være avgjørende for høgskolens videre utvikling. Som en følge av fusjonen ble det i 2016 satt i gang et arbeid med en samordning av studieporteføljen. Arbeidet vil fortsette i 2017 og 2018. Fakultetene har utviklet tiltaksplaner for dette. Arbeidet gikk i 2016 i hovedsak ut på å vurdere samordning av studieprogrammer på tvers av tidligere institusjonsgrenser med sammenslåing av parallelle/komplementære studier, avvikling av «konkurrerende» studietilbud, samordning av studieplaner på tvers av campus samt bruk av kompetanse på tvers av studiesteder. I tillegg ble det fokusert på stabile opptakstall og kandidatproduksjon. For noen studieprogrammer ble det vedtatt 0-opptak i 2017 for å skape rom for videreutvikling og restrukturering av disse programmene.

4. Utdanningskvalitet

Rapporten er basert på kvalitetsrapporter fra de åtte fakultetene som organiserte høgskolens utdanningsvirksomhet i 2016, og en oppsummering av evaluering av ph.d. utdanningene gjennomført høsten 2016. I tillegg gjennomførte rektor styringsdialog med fokus på utdanningskvalitet med de nye ledergruppene ved de fire fakultetene som fra 1.1. 2017 organiserer høgskolens faglige virksomhet. Rektors tilbakemelding til de nye fakultetene ligger til grunn for tiltaksområdene som beskrives i denne rapporten.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved HSN definerer kvalitet gjennom sju kvalitetsdimensjoner som legges til grunn for vurdering av kvaliteten i det enkelte studieprogram. Kvalitetsrapporten til styret om utdanningskvalitet på bachelor- og masternivå og i forskerutdanningene tar utgangspunkt i og er disponert etter disse dimensjonene.

LÆRINGSUTBYTTE

Kvalitetsarbeidet skal bidra til at studentene oppnår læringsutbytte som er definert for studieprogrammet som helhet og for ulike emner som inngår i programmet. Elementer og faktorer som inngår i de øvrige kvalitetsdimensjonene har betydning for at studentene oppnår læringsutbyttet. Når læringsutbytte tematiseres særskilt som dimensjon ved kvalitet, er dette spesielt knyttet til faglig utbytte og det læringsutbyttet som er formulert for studiet eller emnet.

Status og hovedutfordringer

Kvaliteten på studentenes læringsutbytte eller hvor godt studentene har oppnådd læringsutbyttet, gjenspeiles i resultatene for det enkelte emne og studieprogram.

Strykprosenten for tidligere HBV (10,66prosent) og HiT (12,66prosent) ligger noe over det nasjonale gjennomsnittet i høgskolesektoren på 8,59prosent. For HSN er det hovedsakelig realfagemner og de naturvitenskapelige emnene som trekker opp strykprosenten. Der den er høy arbeider fakultetene med undervisning og læringsformene for å redusere strykprosenten.

På institusjonsnivå er **karakterfordelingen** tilnærmet en normalfordeling. Det er imidlertid til dels store variasjoner innenfor de enkelte fakultet og studieprogram.

Totalt sett hadde høgskolen en økning i antall kandidater fra 2923 (1625 HBV, 1298 HiT) i 2015 til 3034 (1796 HBV, 1238 HiT) i 2016 (*DBH: Fullførte vitnemålsgivende utdanninger*). Det er imidlertid flere av studieprogrammene som har utfordringer med **kandidatproduksjon**. For 2016 medførte det at styret vedtok 0-opptak på noen programmer slik at en kunne ta en grundigere gjennomgang av disse. Fakultetene er pålagt å lage tiltaksplaner for utdanninger med svak kandidatproduksjon.

Både karakterfordeling og strykprosent bør følges opp som en del av de pålagte tiltaksplaner for studier med lav kandidatproduksjon. Emner med høy strykprosent og en skjev karakterfordeling bør vies ekstra oppmerksomhet og tiltak bør settes inn.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

I forkant av styringsdialogene var det formidlet rapporter med strykprosent, studiepoengproduksjon og kandidattall på studieprogramnivå. Rektor har bedt fakultetene om å vurdere tallmaterialet, vurdere behov for tiltak rettet mot enkelte studieprogram og innarbeide tiltak i handlingsplanene for 2017.

RELEVANS

Kvalitetsarbeidet skal styrke utdanningens relevans slik at den møter samfunnets behov og arbeidslivets krav. Studentene skal utvikle kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som bidrar til at de kan fornye det yrkes- og samfunnsliv de blir en del av og mestre et samfunn og arbeidsliv i endring.

Status og hovedutfordringer

Høgskolen er en profesjonshøyskole og tilbyr et bredt spekter av profesjonsrettede studier og utdanner yrkesutøvere som både samfunnet og regionen har behov for. Etter fusjon ble høgskolene tilført en ekstra bredde slik at alle sektorområdene i regionen stort sett er dekket.

For profesjonsutdanningene meldes det om god kontakt med praksisfeltet og at utdanningene er arbeidslivsrelevante. Høgskolen har god kontroll på kapasiteten og de formelle rammene rundt praksis og praksisveiledning for lærer- og lektorutdanningene og helsefagutdanningene. Praksis blir gjennomført i nært samarbeid med praksisfeltene. For sykepleierutdanningene kan kapasiteten i praksisfeltet oppleves som en flaskehals og en utfordring mht. knapphet på praksisplasser sett i forhold til samfunnets behov for helsepersonell.

Innenfor tekniske og økonomiske utdanninger uten praksis arbeides det med praksisnære undervisnings- og arbeidsformer. Blant annet legges det inn flere laboratorieøvelser, ogenkeltemner gjøres mer innovative. Bachelor- og masteroppgaver gjennomføres ofte i nært samarbeid med arbeids-/næringsliv i regionen, både innenfor ingeniør/tekniske fagområder og i utdanninger ved Handelshøyskolen.

Tilbakemeldinger fra Studiebarometeret viser at studentene oppfatter studiet de går på som relevant for arbeidslivet og de opplever at den kunnskapen de besitter ansees som nyttig i arbeidssituasjonen. Høgskolen har her en skåre på 4 ut fra en skala fra 1-5.

Flere masterstudier har et nært samarbeide med industri- og næringsliv, eksemplifisert ved master i mikro- og nanosystemer (Vestfold), Maritim management (Vestfold), Electrical Power Engineering (Porsgrunn), samt Systems Engineering (Kongsberg). Som et ledd i industrimastersatsningen og struktureringen av studieporteføljen har høgskolen startet et tverrfakultært utviklingsarbeid for å vurdere en master i industriell økonomi på Kongsberg. Mandatet er å utvikle et konsept for et masterprogram med fokus på innovasjon og entreprenørskap i industrien. Masterutdanningen skal utvikles i nært samarbeid med industrimiljøet i Kongsberg, og med kobling til industrien i Grenland og Horten.

Ut over dette har høgskolen et bredt spekter av etter- og videreutdanninger innenfor flere utdanningsområder. Disse er utviklet i samarbeid med den respektive sektor, oppdragsgiver eller næringsvirksomhet. Studiene er arbeidslivsrelevante og i tråd med behovene i det omkringliggende miljø/regionen.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Fakultet for helse- og sosialvitenskap:
 - legge til rette for å knytte studentene tettere til arbeidslivet i løpet av studiet,
 - styrke fakultetets og instituttenes dialog med arbeidslivet i offentlig sektor og næringslivet.

- Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap
 - legge til rette for å knytte studentene tettere til arbeidslivet i løpet av studiet,
 - samordne/koordinere dialog med praksisfeltene innenfor lærerutdanningene i en region som består av tre fylker og over 50 kommuner.

- Handelshøyskolen:
 - videre arbeid med å styrke kontakt med arbeidslivet,
 - fokusere mer på formuleringer av læringsutbyttebeskrivelser med relevans for arbeidslivet i programplanene.

- Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag:
 - legge til rette for å knytte studentene tettere til arbeidslivet i løpet av studiet,
 - styrke fakultetets og instituttens dialog med næringslivet.

INNTAKSKVALITET

Inntakskvalitet: Inntakskvaliteten er knyttet til informasjonstilgang og rekrutteringsarbeidet, veiledning til søkere, studentenes evne til og forutsetninger for å studere når de tas opp til studier, opptak og mottakelsen av begynnerstudentene og høgskolens evne til å integrere nye studenter i læringsmiljøet og gi god oppfølging første studieår.

Status og hovedutfordringer

HSN driver et aktivt rekrutteringsarbeid. Det informeres om høgskolens studietilbud og muligheter gjennom skolebesøk og deltakelse på messer rundt om i landet. I tillegg til informasjon på høgskolens nettsider og studentenes «min side» er det opprettet en Facebook side hvor høgskolens aktiviteter synliggjøres gjennom oppdatert informasjon, samt aktuelle spørsmål og svar. I rekrutteringsarbeidet benyttes også HSNs fagansatte og studentambassadørene. Det arbeides aktivt med å ta i bruk sosiale medier i rekrutteringsarbeidet for å møte potensielle søkere der de er. Det er lagt omfattende planer for videre rekrutteringsarbeid ved HSN. I 2016 ble også preget av et stort arbeid for å koordinere nettsidene etter fusjonen. I forbindelse med søkeprosessen og opptak arbeides det også med rekrutteringsarbeid i form av veiledning av søkere både fra fakultet og opptak.

Den største utfordringen i nærmeste framtid blir å synliggjøre og markedsføre høgskolen under ny logo. Erfaringene viser så langt at HSN-merkevaren ikke er kjent ute blant søkermassene. Det er derfor viktig å vise høgskolens bredde i studietilbud gjennom sosiale medier og andre arenaer hvor HSN kan møte søkerne.

Av 133 studietilbud i Samordna opptak, ble fire studieprogram trukket: GLU 1.-7. Sandvika, GLU 1.-7. Estetisk, Bach. Reiselivsledelse og Lektorutdanning i realfag. I alle tilfeller var lave søkertall årsaken.

Høgskolen hadde en økning på 2,7prosent i antall søkere gjennom Samordna opptak (SO) og det ble gitt 7108 tilbud. Dette er en økning på 8prosent sammenlignet med 2015. Antall registrerte «møtt» ga en dekningsgrad på totalt på 1,03, men med variasjoner i forhold til ulike studieprogrammer. Den nasjonale dekningsgraden var på 1,08.

Det er utdanningsområdene estetisk, historie, lærer, realfag, reiseliv og tekno som har færre enn én student per studieplass. Den største tilbakegang i søkertall var ved ingeniørfagsstudier og maritime studier. Nedgangen her kan sees i sammenheng med mer usikkerhet i jobbmarkedet.

Grunnskolelærerutdanningene (1-7 og 5-10) har en tilbakegang på 13,2 prosent som er en nasjonal trend og bør sees i sammenheng med innføring av karakterkravet 4 i matematikk.

Som et ledd i arbeidet med studieporteføljen ble det besluttet en videreføring av studier som HSN i stor grad er alene om å tilby i Norge. Det gjelder master optometri og synsvitenskap, master i tradisjonskunst, bachelor i marinteknisk drift, master i maritim ledelse og master i mikro- og nano-systemteknologi.

Det ble besluttet 0-opptak for følgende studier: Bachelor i Turisme og reiseliv (Bø) og bachelor i Reiselivsledelse (Ringerike), årsstudiet i Jus (Ringerike), årsstudiet i IT og informasjonssystemer (Ringerike), Siviløkonom/5-årig master økonomi og ledelse (Kongsberg), Grunnskolelærer 1.- 7. (Sandvika) Grunnskolelærer, 1.- 7. Estetiske fag (Vestfold), Grunnskolelærer 1.- 7., og 5.-10. desentralisert fra campus Notodden (studier via «eksterne studiesentra» er avvirket) Lektorutdanning i Norsk (Vestfold), og joint master i akvatisk økologi i samarbeid med UiA. I tillegg er noen studieprogrammer samordnet og sammenslått.

Karaktersnittet/karakterpoeng for opptak ligger jevnt sammenlignet med fjoråret og kun med små variasjoner. Det er utdanningsområdene mediefag, realfag, teknologi, idrett, øk-adm. og samfunn som har en nedgang i karakterpoeng sammenliknet med fjoråret.

Møtt-tallene varierer fra fakultet til fakultet og med til dels store variasjoner innad ved fakultetene. Helsefagene har tradisjonelt god søkning, godt karaktersnitt og gode møtt-tall. For teknologistudiene er det, med få unntak, en tilbakegang i 1.prioritetssøkere og i møtt-tall. Karaktersnittet ligger omtrent på samme nivå som fjoråret. Handelshøyskolen har samlet sett like mange 1. prioritetssøkere som fjoråret og liten endring i karaktersnittet, men med variasjoner innenfor fakultetets studieprogrammer. Møtt-tallene totalt sett viser en økning, noe som forklares gjennom rekruttering gjennom ledige studieplasser.

Opptak til masterutdanningene omfattet 33 studieprogram inkludert 9 internasjonale masterprogram. Rekrutteringen er god til de aller fleste programmene. Internasjonale studier er studier som er tilrettelagt på engelsk og rekrutterer nasjonalt og internasjonalt. HSN har totalt 11 studieprogram i det internasjonale opptaket.

HSN har også et omfattende portefølje av etter- og videreutdanningsstudier (EVU) som omfatter både hel- eller delvis betalingsstudier, samt oppdragsstudier. For studieåret 2015/2016 hadde HSN ca. 135 etter- og videreutdanningstilbud. Høgskolen har videre flere nettstudier som er godt søkt og som på sikt vil bidra til å styrke høgskolens satsningsområde samt øke rekrutteringen/tilgjengeligheten av studietilbud for søkere fra et større geografisk område. Opptakskravet til EVU-studiene er definert i det enkelte studium og kan variere fra generell studiekompetanse til bachelorgrad, avhengig av studium.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Fakultet for helse- og sosialvitenskap:
 - utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten i egen handlingsplan. Tiltakene bør omhandle både opptakspolicy og rekruttering. Fakultetet vi ha særlig ha fokus på å styrke studentenes grunnleggende ferdigheter i begynnelsen av studiene.
- Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap:
 - utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten i egen handlingsplan,
 - fokusere på hvordan nye studenter ivaretas første studieår.
- Handelshøyskolen:
 - styrke markedsføring og rekruttering rettet mot videregående skoler,
 - utarbeide en opptakspolicy.
- Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag:
 - utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten i egen handlingsplan.

RAMMEKVALITET

Rammekvalitet: Kvalitetsarbeidet omfatter økonomiske ressurser, organisatoriske strukturer, infrastruktur (bibliotek, IKT-tilgang og IT-verktøy, laboratorier), fysiske rammer som støtter opp under utdanningsvirksomheten og studieadministrative prosesser og løpende informasjon underveis i studieløpet. Rammekvalitet omfatter også studentenes psykososiale læringsmiljø.

Status og hovedutfordringer

Erfaringer fra Campus Notoddens nett- og samlingsbaserte utdanninger, samt opprettelsen av et Teaching and Learning Center (TLC), gir et godt utgangspunkt for å utvide omfanget av nett- og samlingsbaserte tilbud. Det fordrer imidlertid en standardisering av både utstyr og digitale læringsformer, samt investeringer knyttet til flere eksisterende systemer for å møte en digitalisert fremtid. HSN-Digital ivaretar en helhetlig koordinering av de ulike digitale innsatsene, og vil bidra til at høyskolen kan planlegge en betydelig økt anvendelse av digitale læringsarenaer.

HSN har **bibliotek** ved alle åtte studiesteder. Det er samlet rundt 1100 arbeidsplasser i biblioteket, fordelt på lesesaler, grupperom, studieceller og datalaber. Biblioteket har godt utbygde nettsider med tilgang til databaser, søketips, veiledninger for referansehåndtering og annen informasjon. Biblioteket tilbyr undervisning i databasesøk og kildehåndtering til alle studieprogram. I tillegg gir biblioteket en-til-en veiledning til studenter som trenger hjelp med søking, kildekritikk, siteringsteknikk eller har andre utfordringer i forbindelse med oppgaveskriving. Biblioteket tilbyr også åpne kurs i referansehåndteringsverktøyet EndNote, både i klasserom og på nett, databasesøk, referanseteknikk og presentasjonsprogramvare.

Før studiestart gjennomføres en «Åpen dag» ved alle studiesteder, der nye studenter og ledsagere mottar informasjon om studiested og studium, og gjør seg kjent med HSN og samskipnadens ulike sosiale tilbud. Alle fakulteter/institutter har egne opplegg for mottak av studenter ved studiestart, hvor studentene blir introdusert for det faglige opplegget i studiet og på campus. Det er også utviklet en ukes innføringsprogram for nye studenter om overgangen fra videregående skole til høyere utdanning. Innføringsprogrammet er under utvikling og skal tilbys på flere av våre campus.

Læringsmiljøutvalget (LMU) ble opprettet mot slutten av 2016 og er knyttet til campusstyrene gjennom en ansatt og en student ved hvert studiested. Utvalget organiseres med en sekretær i en fast stillingsprosent og et arbeidsutvalg (AU). Arbeidet i 2016 var hovedsakelig knyttet til organisering av utvalget.

Funksjonen «Si ifra» er etablert på HSNs nettsider for at studenter enkelt skal kunne gi tilbakemeldinger om utdanningskvalitet og undervisning, varsle om lovbrudd, mobbing og trakassering, samt avvik knyttet til rom og teknisk utstyr og helse, miljø og sikkerhet.

Ut over dette tilbyr høgskolen tilrettelegging av eksamen og/eller studiesituasjonen for studenter med særskilte behov samt sosialrådgivning med enkeltsamtaler. En mentorordning i samarbeid med NAV er et tilbud og en støtteordning for studenter med funksjonsnedsettelse som trenger ekstra assistanse/bistand under utdanningen.

Klagenemnda ved høgskolen behandlet i 2016 tilsammen 55 saker. Av disse var 22 klagesaker og 26 fuskesaker.

Skikketnemnda hadde ingen saker til behandling i 2016. Til nemnda kom det inn 6 tvilsmeldinger som ble behandlet/løst av institusjonsansvarlig.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Fakultet for helse- og sosialvitenskap:
 - kompetanseløft når det gjelder e-læring,
 - utvikling av nye apper slik at timeplaner etc. er enkelt tilgjengelig,
 - videreutvikling og bruk av Workplan som arbeidsplanverktøy.
- Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap:
 - klargjøre arbeidsfordeling mellom studieadministrasjonen på fellestjenester og fakultetets egen studieadministrasjon
 - utligne ulikheter mellom de forskjellige studiesteder i infrastruktur som Smartboards, spesialrom og kontorplasser.
- Handelshøyskolen:
 - samordning av studieprogram på tvers av campus,
 - utvikle emneplaner for å forenkle samkjøring av studieprogram.

- Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag:
 - i samarbeid med Studieavdelingen revidere høgskolens studie- og eksamensforskrift for at den skal bli mer fleksibel og imøtekommende i forhold til de ulike studieprogrammernes behov.

PROGRAMKVALITET

Kvalitetsarbeidet omfatter studieporteføljens sammensetning og organisering, utformingen av og innholdet i det enkelte studieprogram; progresjonen i utdanningsløpet og sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser, studiets innhold, arbeidsformer og vurderingsformer. Kvalitetsarbeidet skal ta hensyn til at utdanningenes/fagenes egenart og tradisjon gir føringer for oppbyggingen av studieplaner og struktureringen av utdanningsløpene. I mange av høgskolens utdanninger inngår beskrivelse av praksis som læringsarena i utdanningsprogrammet. I alle høgskolens utdanninger omfatter kvalitetsarbeidet hvordan studieplanene ivaretar tilknytningen til forsknings- og utviklingsarbeid og internasjonalisering ute og hjemme.

Status og hovedutfordringer

For å styrke de mer sårbare fagområder ble det blant annet satt i gang arbeid med en samordning av små fagmiljøer og programmer med lav kandidatproduksjon. Dette for å kunne framstå med større faglig tyngde og som en attraktiv regional samarbeidspartner. Videre ble det satt i gang prosesser med samordning av studier på tvers av campus samt arbeid med felles studieplaner. Det vurderes videre at behovet for dataingeniører er så stort at alle tilbud bør beholdes som i dag selv om kandidatproduksjonen er lav.

Det er besluttet navneendring for følgende studier: Ingeniørutdanning i Kjemi, gass- og energiteknologi er endret til Ingeniørutdanning i Kjemi, ren energi og prosessteknologi (Porsgrunn), Bachelor i Jus og ledelse er endret til Forretningsjus og økonomi (Ringerike), Faglærer i formgivning, kunst og håndverk er endret til Faglærer i design, kunst og håndverk (Notodden), Markedsføring er endret til Markedsføringsledelse (Ringerike).

Alle studieprogrammer ved høgskolen har utformet læringsutbyttebeskrivelser i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Studieplanarbeid synes å skape en mer bevissthet og et større engasjement rundt læringsutbyttebeskrivelsene og hva som må til for at studentene skal lykkes i sine studier. Det er jevnt over større fokus på sammenhengen mellom undervisning, lærings- og vurderingsformer. Det rapporteres om et mer systematisk arbeid med varierte arbeids- og undervisningsformer. For studier uten praksis, arbeides det også med å gjøre disse studiene mer praksisnære. HSN-Partnerskap og HSN-Profesjon er to sentrale virkemidler for fakultetene i arbeidet med å styrke kvaliteten på praksissamarbeidene. En tettere oppfølging av studentene vektlegges ved at de faglige er mer tilgjengelige for studentene. Det arbeides videre med å gjøre de språklige beskrivelsene i læringsutbyttet så tydelig og relevante som mulig.

Arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene er en kontinuerlig prosess som vil måtte vurderes og revurderes i mange år framover. Utfordringen er å komme dithen at læringsutbyttebeskrivelsene benyttes som et verktøy i både planleggingen og gjennomføringen av undervisningen samt i vurderingen av resultatene. Resultatene bør igjen legges til grunn for en justering av aktivitetene på emnenivå der resultatene er svake. Vurderingsformer tilpasset den digitale utviklingen bør utvikles og regelverket tilpasses disse.

Programkoordinatorer er nøkkelpersoner for at studiets enkeltdeler henger sammen og at studiene utvikles i en kontinuerlig prosess. Høgskolen har satt rammer for hvilket ansvar og omfang dette innebærer, slik at det stimulerer til best mulig læring for studentene. Fra 2017 er det på alle fakultet tilsatt visedekaner med hovedansvar for de store profesjonsutdanningene

Emneplanlegging på nett (EpN). Høgskolen har tatt i bruk applikasjonen EpN, som gir emneansvarlig et enkelt verktøy for årlig gjennomgang av emneplaner, og som kvalitetssikrer faglig godkjenning og administrasjon av emneplaner.. EpN ble tatt i bruk for HBV i 2015 og ved Telemarksdelen i 2016. Bruken av EpN gjør at studentene tidlig er sikret at det er siste og riktig versjon av emnebeskrivelsen som foreligger i utdanningsplanen deres og på nett.

Wiseflow, et verktøy for gjennomføring av digital eksamen, er tatt i bruk ved flere eksamener i 2016 og vil øke i omfang i tiden framover. Det overordnede målet er å bidra til økt utdanningskvalitet hvor hele vurderingsprosessen fra oppgave til sensur, plagiatskontroll og eventuell klage på sensur digitaliseres. I 2016 gjennomførte 12195 kandidater digital eksamen.

Studiebarometeret. Det fremgår av rapporter fra fakultetene at Studiebarometeret tas på alvor. De fleste fakultetene har laget handlingsplaner for oppfølging av Studiebarometeret. Studiebarometeret trekkes inn i vurderingene av studieprogrammene/emnene. Det vises generelt til et større faglig engasjement i arbeid med studieprogrammene samt tilrettelegging for studentenes læring.

Samlet sett scoret høgskolen omtrent på landsgjennomsnittet på hovedkategoriene ved undersøkelsen i 2016. Som ved tidligere år viser Studiebarometeret både til studieprogram og til områder der studentene mener høgskolen kan forbedre seg. I år gjelder dette særlig områdene internasjonalisering i studiene, kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning i studiet, samt egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid.

Internasjonalisering og internasjonal aktivitet. Etter fusjon har høgskolen om lag 370 bilaterale avtaler som muliggjør mobilitet og faglig samarbeid. Det er imidlertid svært stor variasjon i hvilken grad de ulike studieprogrammene har faglig relevante og gode avtaler for mobilitet. Spesielt profesjonsutdanningene har et potensial for å utnytte avtaleporteføljen bedre. Hele avtaleporteføljen vil bli gjennomgått i løpet av 2017 med sikte på god forankring av avtalene på faglig nivå. Det er også stor variasjon i hvilken grad høgskolens studieprogrammer er tilrettelagt for studentmobilitet, og om mobiliteten er gjensidig og åpner for rekruttering av internasjonale studenter.

I studieplanene er det tilrettelagt for utgående mobilitet. Handelshøgskolen og fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag har utgående mobilitet i 5. semester. Helse- og sosialvitenskap har lagt til rette for minimum 3. måneder praksis i utlandet. Ved fakultet for humaniora-, idretts- og utdanningsvitenskap er det også relativt godt tilrettelagt for mobilitet. I de nye femårige GLU-utdanningene, er det tilrettelagt for internasjonalt semester i 5. semester..

Høgskolen hadde 56 ansatte ut gjennom Erasmus+ til høgskolens partnere på lærer- eller ansattutveksling – hhv 25 på lærer og 31 ansatte.

I tillegg har flere av profesjonsutdanningene, spesielt innenfor lærer- og helsefagutdanninger, også tilrettelagt for praksismobilitet av kortere varighet, og Handelshøyskolen driver to sommerskoler, hhv på campus Ringerike og i Bosnia-Hercegovina, med svært god rekruttering både ut og inn. I alt 142 HSN-studenter benyttet seg i 2016 av disse kortere mobilitetsmulighetene. 124 registrerte studenter kom inn på kortere mobilitetsopphold.

HSN mottok i 2016 SIUs pris som beste Erasmus-institusjon. Bakgrunnen for utmerkelsen var tydelig økning i både mobilitet og prosjektdeltakelse innenfor Erasmus+.

Prosjektfinansieringen muliggjør videre arbeid med mobilitet blant ansatte og studenter herunder faglig utvikling som kommer både fagmiljøene, deres studieprogrammer og studentene til gode, dette vil få ringvirkninger for internasjonaliseringsarbeidet og kvalitetsarbeidet i årene som kommer.

Forskningsbasert utdanning. HSN skal gi forskningsbasert undervisning på alle nivå. Det krever forskningskompetanse og forskningsaktivitet som underbygger studieprogrammene. Generelt er det utfordringer knyttet til å sikre og tydelig gjøre sammenheng mellom utdanning og forskning innenfor fagområdene som fakultetene har ansvar for. Studentenes deltagelse i forskningsaktiviteter er også mangelfull.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Fakultet for helse- og sosialvitenskap:
 - styrke koblingen mellom utdanning og forskning,
 - arbeide med å involvere studenter i forskning,
 - styrke forskningskompetanse og publisering som underbygger studieprogrammene,
 - gjennomgang av «gjenbruk» av emner i ulike programmer i lys av at det skal være helhetlige program med progresjon og sammenheng og at studentene skal oppå læringsutbytte i samsvar med den enkelte programplan,
 - gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering med særlig oppmerksomhet rettet mot kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet på lavere grads nivå. Internasjonalisering må være faglig relevant, og fakultetet vil arbeide med hvordan dette kan sikres.

- Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap:
 - styrke kobling mellom utdanning og forskning,
 - arbeide med å involvere studenter i forskning,
 - styrke forskningskompetanse og publisering som understøtter utdanningene,
 - gjennomgang av «gjenbruk» av emner i ulike programmer i lys av at det skal være helhetlige program med progresjon og sammenheng og at studentene skal oppå læringsutbytte i samsvar med den enkelte programplan,

- gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering med særlig oppmerksomhet rette mot kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet på lavere grads nivå. Internasjonalisering må være faglig relevant, og fakultetet vil arbeide med hvordan dette kan sikres.
- Handelshøyskolen:
 - sikre kobling mellom utdanning og forskning,
 - studieprogramutvikling – følge opp igangsatte tiltak,
 - styrke helhet i studieprogrammene for å sikre at studentene opplever sammenheng,
 - etablering av forskergrupper underbygger kjernen av utdanningsløpene.
- Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag:
 - sikre kobling mellom utdanning og forskning,
 - gjennomgang av «gjenbruk» av emner i ulike programmer i lys av at det skal være helhetlige program med progresjon og sammenheng og at studentene skal oppå læringsutbytte i samsvar med den enkelte programplan,
 - gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering med særlig oppmerksomhet rettet mot kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet på lavere grads nivå. Internasjonalisering må være faglig relevant, og fakultetet vil arbeide med hvordan dette kan sikres.

UNDERVISNINGSKVALITET

Undervisningskvalitet: I arbeidet med undervisningskvalitet skal læring skal være en studentaktiv prosess som fremmer refleksjon og selvstendighet. Kvalitetsarbeidet skal bidra til at studentene møtes med et nært og innovativt læringsmiljø, og med høye krav til kunnskaper og ferdigheter. Kvalitetsarbeidet skal legge til rette for varierte undervisnings- og læringsformer og vurderingsformer som bidrar til at studentene etter endt studieløp har oppnådd læringsutbytte.

Status og hovedutfordringer

I arbeidet med studieporteføljen ble undervisningsformer og praksiser ble vurdert. I rapportene fra fakultetene vises det til at det innenfor flere studieprogrammer arbeides med å legge inn flere laboratorieøvinger eller prosjektarbeider for å oppnå et bedre læringsutbytte. Studiebarometerets resultater ble trukket inn i vurderingene både med hensyn til mer praksisnære arbeidsmåter og tettere oppfølging gjennom veiledninger.

Ved arbeidsplanlegging er det lagt føringer på at fagpersoner på topp- og førstenivå også skal ha oppgaver på bachelor- og masterprogrammene for å sikre at forskning og utvikling på høyt nivå også tilflyter disse studentene. Dette arbeidet vil forsterkes når arbeidet med studieporteføljeutvikling videreføres.

Det nyetablerte Teaching and Learning Center (TLC) muliggjør utvikling av nye undervisningsmetoder gjennom bruk av digitale verktøy. I 2016 ble det gjennomført flere kompetansehevende tiltak blant annet gjennom interne fagdager, ulike interne kurstilbud som webinarer på tvers av studiesteder samt

lynkursdager. Det er utarbeidet brukerveiledninger for bruk av verktøy og det er avholdt opplæring på forespørsler fra den enkelte faglærer mm.

Fakultetene må fortsette arbeidet med å utvikle sine undervisnings- og læringsformer tilpasset det enkelte emne slik at studentene skal lykkes i sin læring. Det vil bli økt fokus på opplæring i bruk digitale verktøy i undervisning og læringsformer samt utvikle nye, relevante og innovative undervisningsformer.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Fakultet for helse- og sosialvitenskap:
 - utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan. Fakultetet vil ha fokus på tiltak som kan bidra til å øke gjennomstrømmingen.
- Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap:
 - utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan, Fakultetet vil ha fokus på tiltak som kan bidra til å øke gjennomstrømmingen.
- Handelshøyskolen:
 - utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan,
 - videreføre utviklingen av interne velfungerende programråd ved alle emner.
- Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag:
 - utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan. Fakultetet vil ha fokus på tiltak som kan bidra til å øke gjennomstrømmingen.

KOMPETANSE

Kompetanse: Utdanningskvalitet avhenger av faglærernes faglige og pedagogiske kompetanse. Kvalitetsarbeidet skal sikre at faglærere har kompetanse innen pedagogisk bruk av IKT og kan bruke IKT og digital teknologi i undervisning, læring og vurdering. Kvalitetsarbeidet skal fremme FoU-basert undervisning. Det forutsetter at lærerne er oppdatert om den internasjonale forskningsfronten og selv er aktive forskere eller tilknyttet et forskningsmiljø. Kvalitetsarbeidet skal legge til rette for å styrke formidlingskompetansen, og for at undervisningen er basert på forskning om hvordan læring skjer og hvordan undervisningskvalitet kan styrkes.

Status og hovedutfordringer

Grunnkompetansen ved alle studieprogrammer er tilstrekkelig. For noen studieprogrammer det imidlertid behov for ytterligere kompetanseheving for å sikre god margin til minstekravene og for å oppfylle kravene i

de reviderte forskriftene for studiekvalitet. Høgskolen har som mål at flest mulig fagansatte i løpet av en 5 års periode skal ha formell utdanning innen pedagogikk og/eller didaktikk for universitetsutdanning.

For å ivareta behovene for pedagogisk utdanning og de digitale utfordringene, er det utviklet et studium i universitets- og høgskolepedagogikk med oppstart i 2017. Studiets formål er å sikre at tilsatte videreutvikler en UH-pedagogisk basiskompetanse oppdatert for vår tid hvor digitale verktøy utgjør en sentral del i studiet. Studieprogrammet koordineres av TLC i samarbeid med fakultetene.

Høgskolen utarbeidet i 2016 et førstelektorprogram for ansatte som ønsker opprykk til førstelektor som alternativ karrierevei til førsteamanuensis, og et toppstillingsprogram for å fremme kompetanse på toppstillingsnivå (professor og dosent).

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Personaldirektør vil i samarbeid med viserektor for utdanning i 2017 gjennomføre en kartlegging av ansatte med pedagogisk kompetanse og ansatte med erfaring fra praksisfeltet.

- Samtlige fakulteter:
 - styrke førstestillingskompetansen og forskningskompetansen innenfor enkelte fagområder og studieprogram.

5. Kvalitetsarbeid i forskerutdanningene

HSN har åtte akkrediterte ph.d.-program. Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag har ansvar for fire program, fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap for to program, mens de to siste fakultetene har ansvar for ett program hver. Programmene har ulik bredde. Innen helse- og sosialfagene dekker programmet en omfattende del av fagfeltene i fakultetets bachelor- og masterprogrammer. Handelshøyskolens ph.d. i markedsføringsledelse er betydelig smalere, men her arbeides det med å utvikle den faglige kjernen i programmet slik at det også kan dekke de sentrale fagområdene for studieporteføljen i fakultetet. De fire programmene på Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag dekker på en god måte alle fakultetets underliggende fagområder.

Rapporten er basert på kvalitetsrapporter fra de åtte fakultetene, i tillegg til ph.d.-programmernes rapporter for 2015-2016 som inkluderer en selvevaluering av hvert enkelt ph.d.-program og forslag til tiltak som skal styrke kvaliteten i programmene. Selvevalueringen ble foretatt av programkoordinatorene/leder av programutvalgene i samråd med programutvalget for hvert av ph.d.-programmene. Høsten 2016 ble det også gjennomført en elektronisk kandidatundersøkelse der ph.d.-kandidatene fikk mulighet til å evaluere ph.d.-programmene.

Ansvar for doktorgradsutdanningene er forankret på institusjonsnivå, **styret** har det overordnede ansvaret og fastsetter organisering og drift. Fakultetet har ansvar for kvalitetssikring og årlig kvalitetsrapport fra fakultetet som inkluderer evaluering av ph.d.-utdanning(e). Hvert program har et **programutvalg** med mandat og sammensetning fastsatt av styret. Lederen av hvert enkelt programutvalg har det faglige ansvaret for ph.d.-utdanningen. Programutvalgene for forskerutdanningene skal bidra til å sikre samfunnsrelevante doktorgradsutdanninger på høyt faglig nivå. Utvalget har dessuten ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå.

Viserektor for utdanning- og studiekvalitet og Utvalg for utdanningskvalitet har ansvar for kvalitetssikringen av forskerutdanningene i samråd med Viserektor for forskning, utvikling og internasjonalisering og Forskningsutvalget

Læringsutbytte

Status og hovedutfordringer

Gjennomstrømming. Ph.d.-programmene ved HSN er relativt nyetablerte og på to av de åtte doktorgradsprogrammene har vi data for å kunne beregne gjennomstrømming seks år etter opptak. For doktorgradsprogrammet Prosess-, energi- og automatiseringsteknikk er gjennomstrømningsprosenten for 2010-kullet på 63 prosent. I doktorgradsprogrammet Anvendte mikro- og nanosystemer ble det første kullet tatt opp i 2010 og gjennomføringsprosent for dette kullet er på 55 prosent seks år etter opptak. Det er viktig at programmene har fokus på tiltak som kan bedre gjennomstrømming. I 2016 ble det igangsatt tiltak som innføring av midtveisevaluering og årlig framdriftsrapportering på alle programmene.

Uteksaminerte kandidater. Doktorgradsprogrammet Prosess-, energi- og automatiseringsteknikk har i snitt uteksaminert 5,7 kandidater årlig i perioden 2014-16 fra eget program, og hadde fire disputaser i 2016. Doktorgradsprogrammet Anvendte mikro- og nanosystemer har uteksaminert i snitt tre kandidater årlig i perioden 2014-16. Det var én disputas i 2016, og flere innleveringer høsten 2016. Det forventes henholdsvis 6 og 14 disputaser i 2017 på disse programmene.

På programmet Pedagogiske ressurser og læreprosesser i barnehage og skole disputerte to kandidater i 2016. På Personorientert helsearbeid har én kandidat fått godkjent sin avhandling i 2016, og disputerer i april 2017. Det ble uteksaminerte én kandidat ph.d.-programmet i Økologi. Prognoser for uteksaminering av kandidater fra de tre øvrige doktorgradsprogrammer indikerer at ph.d.-programmet i Markedsføringsledelse vil få sine første disputaser i 2018. Enkelte av programmene deriblant ph.d.-programmet i Kulturstudier og ph.d.-programmet i Økologi har utfordringer ift gjennomstrømming, og det forventes henholdsvis 8 og 13 disputaser ila 2017.

Relevans. Da doktorgradsprogrammene ved HSN er relativt unge, har vi ikke tilgjengelige data over tid som kartlegger karriereløpet til uteksaminerte kandidater. Relevans sikres ved at ph.d.-kandidatene inkluderes i forskergruppe og mange er ansatt på et forskningsprosjekt noe som sikrer en tilknytning i mange tilfeller både til akademia og industri/offentlig sektor. På programmet Prosess-, energi- og automatiseringsteknikk svarte flere av de nylig uteksaminerte kandidatene på den elektroniske kandidatundersøkelsen som ble gjennomført i 2016. Av de nylig uteksaminerte kandidatene svarte 70 prosent at de har fått jobb i akademia. I snitt gir de uteksaminerte kandidatene fem av seks poeng for relevansen av ph.d.-programmet for den videre karrieren.

Ph.d.-kandidatene ved programmet Anvendte mikro- og nanosystemer arbeider tett på industrien og mange rekrutteres til akademia, industri og privat næringsliv. Forskningen i flere av programmene foregår i stor grad i samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale bedrifter og forskningsinstitusjoner.

Arbeidslivsrelevans er et viktig indikatorområde for kvalitet i HSNs doktorgradsprogrammer og dette følges opp i det videre kvalitetsarbeidet og kandidatundersøkelser for uteksaminerte kandidater på de nye programmene.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Utarbeide tiltak for å øke gjennomstrømming
 - Sikre at alle ph.d.-kandidater er inkludert i relevant forskergruppe
 - Sikre at det blir gjennomført midtveisevaluering og framdriftsrapportering
 - Samordne kurs på tvers av programmene og sikre at kursene er relevante
 - Kartlegge hvilke generiske kurs (*transferable skills*) som bør tilbys
 - Vurdere behov for karriereveiledning og veilede om karriereveier utenfor akademia
- Viserektor for forskning, innovasjon og utdanningskvalitet i samarbeid med viserektor for utdanning og studiekvalitet vil styrke klargjøre ansvarsområder og styrke samarbeidet mellom de to avdelingene.

Inntakskvalitet

Status og hovedutfordringer

Rekruttering til doktorgradsprogrammene sier noe om attraktivitet, kvalitet og relevans i programmene, også internasjonalt. En god distribusjon mellom internt og eksternt, nasjonalt og internasjonalt opptaksgrunnlag kan gi et godt utgangspunkt for kvalitet i ph.d.-utdanningene. I FoU-strategien står rekruttering sentralt. For å sikre rekruttering til doktorgradsutdanningene skal de bygge på solide fagmiljøer, og alle stipendiater skal inngå i en forskergruppe. Høgskolen vektlegger at stipendiatenes prosjekter skal forankres i forskergruppene, og at de knyttes til pågående forskningsprosjekter.

Ph.d.-programmene har ulike problemstillinger knyttet til rekruttering. Opptaksgrunnlaget, andel internasjonale kandidater og finansiering av stipendiatene varierer mellom programmene, og enkelte har i større grad ansatt stipendiater finansiert med eksterne prosjektmidler. Generelt er det en positiv utvikling og det rapporteres om en økende søkermasse og kvalitet på søkerne, flere programmer har kandidater finansiert gjennom ordningene nærings ph.d. og offentlig ph.d. Enkelte av programmene har en hovedvekt av internasjonale søkere og kandidater i programmet, deriblant programmene på Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag og Handelshøyskolen. Ph.d.-programmet i Personorientert helsearbeid rekrutterer i mindre grad internasjonale kandidater. Det er et mål å rekrutterer bredt og internasjonalt, og sikre en balansert rekruttering på alle programmene. Dette er også viktig for å kunne sikre seg de beste søkerne og kunne tilby programmer med både regional forankring og internasjonale perspektiver.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- De programmene som har utfordringer når det gjelder rekruttering og tilgang på kvalifiserte søkere:
 - Utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten og rekruttere høyt kvalifiserte ph.d.-kandidater
 - Forbedre markedsføring av programmene og presentasjon på nettsider
 - Utarbeide tiltak for å sikre en balansert rekruttering både ift internasjonale søkere og kandidater rekruttert fra interne og eksterne masterprogrammer
 - I økt grad ta i bruk nærings ph.d. og offentlig ph.d. ordningene
- Det er et krav i studiekvalitetsforskriften om at programmene skal ha minimum 15 stipendiater i programmet.
 - Kartlegge rekrutteringsgrunnlaget og prognoser for opptak av stipendiater

Rammekvalitet

Status og hovedutfordringer

Høsten 2016 lanserte HSN en interaktiv ph.d.-håndbok som vil være et viktig verktøy for den løpende informasjonen og oppfølgingen av kandidatene gjennom hele ph.d.-løpet. Det er tilknyttet en administrativ ph.d.-koordinator til hvert program som sikrer gode administrative rutiner og tett oppfølging av kandidatene. For å sikre samordning av felles administrative rutiner og kontinuerlig kvalitetsarbeid på tvers av programmene er det opprettet et administrativt ph.d.-forum som ledes av ph.d.-ansvarlig i seksjon for forskning og innovasjon, og består av de administrative ph.d.-koordinatorene fra hvert av de åtte programmene.

I tillegg til å utforme kvalitetsrutiner for ph.d.-programmene og harmonisere administrative rutiner og praksis, innførte HSN høsten 2016 en elektronisk kandidatundersøkelse. Av de 189 inviterte kandidatene svarte 67 prosent. Undersøkelsen skal gjennomføres årlig, består av tre deler og besvares etter gjennomført: 1) opptak og oppstart, 2) midtveisevaluering 3) prøveforelesning og disputas.

Evalueringen er viktig for det kontinuerlig arbeidet med å sikre programmenes kvalitet og relevans, kartlegge og gjennomføre tiltak som sikrer gjennomstrømming og god oppfølging av kandidatene gjennom hele ph.d.-løpet. Undersøkelsen viser at kandidatene i hovedsak er tilfredse med infrastruktur og læringsmiljø. Det ble gitt tilbakemeldinger på behov for bedre kontorplasser på enkelte av programmene. Styrkede bibliotek tjenester for ph.d.-kandidater på alle campus er et satsingsområde, og det er igangsatt en kartlegging av behovene. Antall kandidater har økt de siste årene, og kandidatene er spredt på mange ulike campus. For å bygge et stipendiatmiljø som kan bidra til god gjennomstrømming, har flere av programmene etablert månedlige stipendiatforum. Det vil være hensiktsmessig å vurdere flere sosiale og faglige arenaer på tvers av programmene og campus. I HSNs FoU-strategi framheves det at det skal sørges for oppfølging av stipendiatene og profesjonelle administrative støttetjenester for å sikre god gjennomstrømming.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017:

- Kartlegge behov for ytterligere støttetjenester og infrastruktur for kandidatene
 - Sikre at alle ph.d.-kandidater har gode arbeidsplasser og arbeidsmiljø
 - Vurdere behov for «ph.d.-day» som faglig og sosial møteplass for kandidater og veiledere på tvers av programmene
- Viserektor for forskning, innovasjon og internasjonalisering vil følge opp arbeidet med å:
 - Styrke bibliotek tjenester for ph.d.-kandidatene på tvers av campus
 - Oppdatere ph.d.-håndbok og harmonisere rutiner på programmene

Programkvalitet

Status og hovedutfordringer

HSNs doktorgradsprogrammer er alle godt forankret i høgskolens utdannings- og forskningsprofil. I lys av fusjonen er det endringer for mange av programmene og fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag har nå fire doktorgradsprogrammer. Flere av programmene melder at det er igangsatt er arbeid med samordning av emner, veilederkompetanse og stipendiatsamlinger. Dette gjelder særlig de to programmene på Fakultet for humaniora, idrett og utdanningsvitenskap. Fakultet for helse- og sosialvitenskap kartlegger behov for endringer i programmet da dette fakultet nå også inkluderer sosialfag.

I 2016 ble HSNs forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) vedtatt. I tillegg til midtveisevaluering og årlig framdriftsrapportering ble det også innført årlig programevaluering og kandidatundersøkelser på alle programmene. Det ble rapportert at emnene som inngår i opplæringsdelen ble evaluert og det meldes om god kvalitet på de fleste emnene. Det er et behov for å samordne emner på tvers av programmene. I kandidatundersøkelsen meldes det om behov for styrket opplæring i forskningsetikk på enkelte av programmene. Dette inkluderes i noen av emnene som en del av kurs i vitenskapsteori og enkelte har egne kurs. Flere kandidater etterlyser generiske kurs. Det bør vurderes om HSN skal tilby kurs i forskningsformidling, forskningsledelse og skrivekurs for alle ph.d.-kandidater.

Internasjonalisering og mobilitet for ph.d.-kandidater er et område som bør løftes. Både ph.d.-kandidater og veiledere etterlyser et bedre tilbud og programmene melder om at det er få kandidater som reiser ut og at det etterlyses midler til dette. Det er også en utfordring å finne gode avtaler som er faglig relevante for kandidatene og programmene. Det er nå igangsatt et arbeid med å styrke tilbudet om ph.d.-mobilitet.

Flere av kandidatene deltar i nasjonale forskerskoler og alle oppfordres til deltakelse ved oppstart. Inkludering i relevant forskergruppe framheves også i kandidatundersøkelsen som et viktig tiltak for å sikre inkludering i fagmiljøet. På de fleste programmene er alle kandidatene inkludert i forskergruppe, men det meldes om at dette bør skje som raskt som mulig ved oppstart i ph.d.-løpet.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Sikre at det er relevant kobling mellom utdanningsdelen, forskningsdelen og eventuelt pliktarbeid i ph.d.-programmene
- Gjennomgang og samordning av emneportefølje for forskerutdanningen
- Revidere programplanene for å sikre relevans og attraktivitet
- Økt dialog og forankring av studiekvaliteten i forskerutdanningen
- Gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering, og med særlig oppmerksomhet om kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet og tilbud om mobilitet med faglig relevans for ph.d.-kandidatene.

Viserektor for forskning, innovasjon og internasjonalisering vil følge opp:

- Muligheter for innføring av utenlandsstipend for ph.d.-kandidatene
- Utvikle tiltak og bedre rutiner for å styrke ph.d.-mobilitet

Viserektor for utdanning- og studiekvalitet/ Viserektor for forskning, innovasjon og internasjonalisering:

- Handlingsplan for å styrke kvalitet i forskerutdanningen ved HSN
- Etablere en arbeidsgruppe som kartlegger behov for samordning og endring av programporteføljen i lys av utviklingen av forskerutdanningen nasjonalt og internasjonalt, også ift opplæring i forskningsetikk, generiske ferdigheter (*transferable skills*) og karriereutvikling
- Styrke samarbeid mellom avdeling for utdanning og studiekvalitet og forskningsavdelingen

Undervisningskvalitet

Status og hovedutfordringer

Opplæringsdelen i doktorgradsprogrammene er av minimum 30 studiepoengs omfang. Flere av doktorgradsprogrammene deltar i nasjonale forskerskoler. Dette gir stipendiatene økt kurstilbud, fremmer internasjonalisering, og skaper nettverk og samarbeid. Høgskolens fagmiljøer bidrar med kurs i de nasjonale forskerskolene. Også på fagfelt der det ikke er etablert nasjonal forskerskole er det samarbeid med doktorgradsutdanninger ved andre læresteder, eksempelvis ved at det utvikles felles kurs.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Sikre relevans mellom pliktarbeid, emner og forskningsdelen
- Sikre at undervisningen dekker generiske ferdigheter (*transferable skills*) og kunnskap om karriereløp også utenfor akademia

Kompetanse

Status og hovedutfordringer

Veilederutvikling er et viktig satsingsområde, noe som også framheves i FoU-strategien. Det har vært gjennomført seminarer og workshops på flere av programmene for å styrke veilederkompetansen.

I kandidatundersøkelsen og rapporteringen ble det avdekket få problemer med veiledningen. Enkelte har fått mulighet til å bytte veileder grunnet endringer i forskningsarbeidet. Tilbakemeldingene viser at

veiledningen og oppfølgingen av veileder også er avgjørende for tilfredshet med ph.d.-løpet, progresjon og gjennomstrømming.

I 2016 ble det tatt initiativ til et felles veilederutviklingskurs for ph.d.-veiledere på institusjonsnivå. Kurset *Developing doctoral supervision* ledes av en anerkjent internasjonal forsker, og består av tre moduler. Nasjonale og internasjonale foredragsholdere holder workshops knyttet til utvikling av doktorgradsutdanningen internasjonalt, skriveprosessen, konflikthåndtering, juridiske, kulturelle og etiske aspekter relatert til veilederrollen og doktorgradsarbeidet. HSN er også med i arbeidet for å initiere et nasjonalt nettverk for veilederutvikling, og har i regi av dette initiativet deltatt på workshops i samarbeid med andre høyskoler og universiteter i Norge.

I tillegg til igangsatt kurs på institusjonsnivå har også enkelte av programmene igangsatt tiltak som mentorordning for mindre erfarne veiledere og veilederpool for å sikre tilgang på relevant veilederkompetanse.

Tiltaksområder i fakultetenes handlingsplaner for 2017

- Kartlegge om fagmiljøet/-ene, størrelsen og kompetansen er tilstrekkelig
- Vurdere om det skal være obligatorisk for ph.d.-veiledere å ha gjennomført veilederopplæring for å kunne veilede
- Vurdere å innføre en mentorordning for nye veiledere
- Kartlegge behov for kurs i karriereutvikling og forskningsledelse for unge forskere/ph.d.-kandidater og veiledere

- Viserektor for forskning, innovasjon og utdanningskvalitet i samarbeid med viserektor for utdanning og studiekvalitet vil følge opp:
 - Ph.d.-veilederutviklingskurs
 - Utforme felles retningslinjer for veiledning av ph.d.-kandidater

6. Fra strategi til tiltak 2017 – 2018

HSNs strategiplan for 2017-2021 ble vedtatt av styret i desember 2016. Hovedstrategien omfatter visjon, verdier, ambisjoner og mål for/kjennetegn ved primærvirksomheten. Ambisjonene og målene er utdypet og konkretisert gjennom fire strategidokumenter for henholdsvis

- Studieporteføljeutvikling og utdanningskvalitet
- Forskning og faglig utviklingsarbeid
- Samfunnsforankring
- Internasjonalisering, inkludert EU-strategi

For å blant annet styrke rammene for kvalitetsarbeidet på studieprogramnivå har rektor innenfor de respektive delstrategiene etter samråd med utvidet ledergruppe (ledere på nivå 1, 2 og 3) 22. – 23. mai, besluttet hvilke tiltaksområdene som skal prioriteres i 2017 og 2018. Fakultetene og de administrative enhetene skal legge disse prioriteringene til grunn for sine handlingsplaner i denne perioden.

Utdanning (porteføljeutvikling og utdanningskvalitet)

1. Porteføljeutvikling med utgangspunkt i SEFØ-modellen (strategisk betydning, etterspørsel, faglig bærekraft og økonomisk bærekraft) og styrets presiseringer av prinsipper og premisser for videre utvikling av studieporteføljen (se vedlegg).
 - Vektlegge faglig bærekraft
2. Undervisningskompetanse
 - Pedagogisk kompetanse, digital kompetanse, veilednings- og tilbakemeldingskultur
 - Videreutvikle TLC
3. Arbeidslivet som integrert læringsarena i studieprogrammene
4. Internasjonal mobilitet og internasjonale perspektiver («de store utfordringene») på studieprogramnivå

Forskning (forskning og faglig utviklingsarbeid)

1. Kompetanseheving
 - Rekruttering av førstestillingskompetanse (toppstillinger og forskeropplæring)

2. Etablering av solide forskergrupper som posisjonerer HSN i forhold til regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer (BOA-finansiert virksomhet)
3. Styrke internasjonalt forskningssamarbeid
 - Prosjekter, publisering, mobilitet
4. Profesjonalisere støtteapparatet og prosedyrer for forskningsstøtte internt ved HSN ytterligere
5. Styrke publisering – med vekt på open access
6. Styrke forskningsformidlingen
7. Involvere studentene sterkere i forskningen
8. Styrke forskningsbasert innovasjon
 - Samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor

Internasjonalisering

1. Øke antall engelskspråklige studieprogram /undervisningsemner
2. Styrke den faglige forankringen av samarbeidet med utvalgte institusjoner i utlandet
 - Utvikle flerfibrete relasjoner: forskning, studieprogrammer, mobilitet (studenter/stipendiater)
3. Knytte HSNs internasjonalisering til regionale internasjonale samarbeidsnettverk

Samfunnsforankring

1. Identifisere kompetanse- og kunnskapsbehov gjennom samarbeid med eksterne aktører
 - Kalibrere våre tilbud (grunnutdanninger & EVU i forhold til samfunnslivets og arbeidslivets behov)
2. Aktivt bruke målområdene HSN-Partnerskap og HSN-Profesjon under utviklingsavtalen med KD som institusjonelle drivere for integrert faglig samarbeid med regionale aktører
3. Fremme studentene som innovativ ressurs for omgivelsene

Vedlegg

- Rektors tilbakemeldinger til fakultetene
- Prinsipper for studieporteføljeutvikling

Dialogmøte mellom rektorat og fakultet 2016 - rektors tilbakemelding til fakultet for Teknologi, maritime fag og naturvitenskap

Tid/sted: 25. november 2016, kl. 10.00 – 14.00, Porsgrunn.

Til stede:

Fra fakultet: Morten Melaaen, Mette Falck-Pedersen, Mari Pran, Klaus-Joachim Jens, Randi Toreskås Holta, Yngvar Berg, Anne Kari Botnmark, Olaf Hallan Graven, Live Semb Vestgarden.

Fra rektorat/rektors stab: Petter Aasen, Kristian Bogen, Halvor Austenå, Per Eirik Lund, Lars Gunnar Sønsteby, Ellen Rye

Bakgrunn

Dialogmøtet vinteren 2016/2017 hadde utdanningskvalitet som tema. Dialogmøtene skulle legge grunnlag for ferdigstilling av HSNs strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet og for beslutning om indikatorer i HSNs kvalitetssystem. I tillegg skulle møtene legge grunnlag for fakultetenes arbeid med egne handlingsplaner.

I HSNs kvalitetssystem beskrives utdanningskvalitet med sju dimensjoner. Dialogmøtene var strukturert i forhold til disse:

- Inntakskvalitet
- Rammekvalitet
- Relevans
- Programkvalitet
- Kompetanse
- Undervisningskvalitet
- Læringsutbytte

Blant annet ble det diskutert hvilke indikatorer som best kan gi informasjon om kvaliteten innenfor disse dimensjonene, fakultetets utfordringer på de ulike områdene og hvilke tiltak fakultetet bør prioritere i egen handlingsplan.

Viserektor for utdanning har ivaretatt innspill fra diskusjonen i arbeidet med indikatorer for utdanningskvalitet.

HSNs har fastsatt hovedstrategi for 2017-2021 og strategier for hhv. porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, forskning og faglig utviklingsarbeid, samfunnsforankring og internasjonalisering. Ultimo april vil det fastsettes prioriterte virksomhetsmål og tiltak for 2017 på de fire områdene. Dette vil legge de overordnede rammene for fakultetets handlingsplaner.

Rektor ber fakultetene om å følge opp tilbakemeldingene fra dialogmøtet i arbeidet med handlingsplanen for 2016/17, se under.

Dialogmøtene ble gjennomført med ledergrupper for nye fakulteter. I tillegg har hvert av de tidligere åtte fakultetene levert rapporter om utdanningskvalitet for 2016 ved sitt fakultet. Rektor har med utgangspunkt i disse utarbeidet rektors kvalitetsrapport for 2016. Denne sendes ut sammen med informasjon om prioriteringer for 2017, og utgjør deler av grunnlaget for fakultetenes arbeid med utdanningskvalitet ved eget fakultet.

Rektors tilbakemelding

Med utgangspunkt i diskusjonene i møtet ber rektor fakultetet om å følge opp følgende i arbeidet med egne handlingsplaner:

Det var utsendt et tallmateriale på en del indikatorer (studentdata) i forkant av møtet.

- Rektor ber fakultetet om å legge dette til grunn for å vurdere behov for særlig oppmerksomhet eller tiltak rettet mot enkelte studieprogram.

1. Inntakskvalitet

Fakultetet meldte om utfordringer knyttet til inntakskvalitet ved enkelte studier. For eksempel melder industrien om at studentene er for svake i realfag. Fakultetets arbeid med å styrke inntakskvaliteten ble diskutert.

- Rektor ber fakultetet utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten i egen handlingsplan.

2. Relevans

Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med relevans i studieprogrammene og samarbeid med arbeidslivet, og hvilke utfordringer fakultetet ser i dette arbeidet.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Hvordan fakultetet kan legge til rette for å knytte studentene tettere til arbeidslivet i løpet av studiet.
 - Hvordan fakultetets og instituttens dialog med næringslivet kan ivaretas/styrkes.

3. Rammekvalitet

Rammekvalitet handler blant annet om studentenes tilfredshet med infrastruktur (eks. fysiske rammer, studieadministrative prosesser og løpende informasjon). Det ble diskutert hvilke utfordringer fakultetene ser når det gjelder rammekvalitet, og hvilke tiltak som er iverksatt for å imøtekomme disse.

En hovedutfordring som ble diskutert var rammene rundt eksamensavvikling, f.eks. informasjon om kriterier og god kjennskap om rammene for eksamen. Fakultetet meldte at de ønsker sterkere medvirkning i arbeidet

med eksamensforskrift. Et annet moment som ble diskutert var informasjon til studentene, f.eks. om relevant arbeid. Det ble spilt inn at fakultetet ønsker gode kandidatundersøkelser.

Rektor informerte om at forskriften må være fleksibel og imøtekommende ift de ulike fagområdenes behov. Viserektor for utdanning vil legge til rette for god dialog mellom fagmiljøer og studieadministrasjon i arbeidet med utforming av den nye forskriften.

4. Programkvalitet

Det var i forkant av møtet satt opp to temaer under dette punktet:

Kobling mellom utdanning og forskning:

Høyere utdanning skal være forskningsbasert, og Studietilsynsforskriften stiller krav om at studiet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med dette.

Internasjonalisering:

I ny studietilsynsforskrift stilles det blant annet krav om at studier som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling som er *faglig relevante*. Det ble diskutert hva de nye kravene i forskriften vil innebære for fakultetets arbeid med internasjonalisering.

Fakultetet meldte om at det er avgjørende at fakultetet/fagmiljøene deltar på reiser der det skal inngås avtaler med andre institusjoner. Det må være de faglige enhetene som styrer samarbeidet.

Det ble også meldt om at fakultetet vil arbeide for å redusere antall avtaler, både innenfor forskning og utdanning, for å satse på bredere og gode avtaler med noen færre samarbeidspartnere.

I tillegg tok viserektor for utdanning opp betydningen av helhetlige studieprogram med god progresjon og sammenheng. Det er viktig å ha oppmerksomhet rundt dette ift at fakultetet har noen løse og valgfrie emner.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Sikre at det er relevant kobling mellom utdanning og forskning.
 - Gjennomgang av «gjenbruk» av emner i lys av at det skal være helhetlige program med progresjon og sammenheng og at studentene skal oppå læringsutbytte.
 - Gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering, og med særlig oppmerksomhet om kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet på lavere grads nivå. Internasjonalisering må være faglig relevant, og fakultetet bør arbeide med hvordan dette kan sikres.

5. Undervisningskvalitet

Våren 2016 valgte ledermøtet ut tre prioriterte områder fra studiebarometeret, hhv

- Undervisning og veiledning
- Studie- og læringsmiljø
- Medvirkning

Med utgangspunkt i dette ble det utviklet tiltaksplaner på programnivå knyttet til de tre prioriterte områdene. Det ble diskutert hvordan tiltakene er fulgt opp på fakultetene, og hvilke tiltak som er relevante for undervisningskvalitet i fakultetets handlingsplan.

Det ble også tematisert videre utvikling av nettundervisning/digitale læringsarenaer ved fakultetet.

- Rektor ber fakultetet om å utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan. Fakultetet bør ha fokus på tiltak som kan bidra til å øke gjennomstrømmingen.

6. Kompetanse

Det var i forkant av møtet sendt ut kompetanseoversikt per studieprogram ved fakultetet. Status, utfordringer og mulige tiltak ble diskutert.

Personaldirektør vil i samarbeid med viserektor for utdanning i 2017 gjennomføre en kartlegging av ansatte med pedagogisk kompetanse og ansatte med erfaring fra praksisfeltet.

Se vedlagt oversikt over kompetanseprofil per institutt. Fakultetet bes om å vurdere tiltak for å styrke forskningskompetansen ved enkelte institutter.

7. Læringsutbytte

På grunn av tidsnød ble dette punktet ikke diskutert særskilt i møtet.

Det var i forkant av møtet sendt ut et tallmateriale vedr. strykprosent og antall uteksaminerte kandidater.

- Rektor ber fakultetet vurdere behov for tiltak som følge av dette.

8. Generell problemstilling vedr. fakultetets kvalitetsarbeid

Kvalitetsarbeidet skal dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte, jf. studietilsynsforordningen. Den enkelte institusjonen må identifisere hvilke områder som fremstår som vesentlige. Ved HSN er det fastsatt kvalitetsdimensjoner og indikatorer som er felles for alle fakulteter, jf. kvalitetssystemet. Indikatorene omfatter nasjonale styringsparametere for utdanning og enkelte lokale indikatorer.

Fakultetenes handlingsplaner skal bidra til å definere konkrete tiltak innenfor områder der fakultetet har særskilte utfordringer, blant annet med utgangspunkt i dialogmøtet og rektors tilbakemeldinger. I tillegg må fakultetene vurdere om det er andre områder/tiltak som er særlig vesentlige for at studentene skal oppnå læringsutbytte, og med utgangspunkt i fagspesifikke utfordringer i egne studietilbud.

Dialogmøte mellom rektorat og Fakultet for helse- og sosialvitenskap 2016 - rektors tilbakemelding.

Tid/sted: 28. november 2016, kl. 10.00 – 14.00, Drammen.

Til stede:

Fra fakultet: Heidi Kapstad, Kjetil Horgmo, Lise Gladhus, Bente Monica Aakre, Ramona Lorentsen, Pia Cecilie Bing-Jonsson, Vibeke Narverud Nyborg.

Fra rektorat/rektors stab: Petter Aasen, Kristian Bogen, Halvor Austenå, Per Eirik Lund, Ellen Rye

Bakgrunn

Dialogmøtet vinteren 2016/2017 hadde utdanningskvalitet som tema. Dialogmøtene skulle legge grunnlag for ferdigstilling av HSNs strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet og for beslutning om indikatorer i HSNs kvalitetssystem. I tillegg skulle møtene legge grunnlag for fakultetenes arbeid med egne handlingsplaner.

I HSNs kvalitetssystem beskrives utdanningskvalitet med sju dimensjoner. Dialogmøtene var strukturert i forhold til disse:

- Inntakskvalitet
- Rammekvalitet
- Relevans
- Programkvalitet
- Kompetanse
- Undervisningskvalitet
- Læringsutbytte

Blant annet ble det diskutert hvilke indikatorer som best kan gi informasjon om kvaliteten innenfor disse dimensjonene, fakultetets utfordringer på de ulike områdene og hvilke tiltak fakultetet bør prioritere i egen handlingsplan.

Viserektor for utdanning har ivaretatt innspill fra diskusjonen i arbeidet med indikatorer for utdanningskvalitet.

HSNs har fastsatt hovedstrategi for 2017-2021 og strategier for hhv. porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, forskning og faglig utviklingsarbeid, samfunnsforankring og internasjonalisering. Ultimo april vil det fastsettes prioriterte virksomhetsmål og tiltak for 2017 på de fire områdene. Dette vil legge de overordnede rammene for fakultetets handlingsplaner.

Rektor ber fakultetene om å følge opp tilbakemeldingene fra dialogmøtet i arbeidet med handlingsplanen for 2016/17, se under.

Dialogmøtene ble gjennomført med ledergrupper for nye fakulteter. I tillegg har hvert av de tidligere åtte fakultetene levert rapporter om utdanningskvalitet for 2016 ved sitt fakultet. Rektor har med utgangspunkt i disse utarbeidet rektors kvalitetsrapport for 2016. Denne sendes ut sammen med informasjon om prioriteringer for 2017, og utgjør deler av grunnlaget for fakultetenes arbeid med utdanningskvalitet ved eget fakultet.

Rektors tilbakemelding

Med utgangspunkt i diskusjonene i møtet ber rektor fakultetet om å følge opp følgende i arbeidet med egne handlingsplaner:

Det var utsendt et tallmateriale på en del indikatorer (studentdata) i forkant av møtet.

- Rektor ber fakultetet om å legge dette til grunn for å vurdere behov for særlig oppmerksomhet eller tiltak rettet mot enkelte studieprogram.

1. Inntakskvalitet

Fakultetet meldte om utfordringer knyttet til matte/fysikk-kunnskaper og manglende skriveferdigheter hos nye studenter. Det er også for stort frafall første halvår.

Studenter som ikke har norsk som morsmål har utfordringer både kulturelt, språklig og skriftlig. Fakultetet vurderer å foreslå forkurs i samarbeid med lærerutdanningen.

Fakultetet opplever også å være for svake på prosess knyttet til skikkethet. De mener selv å ha for få slike saker.

Når det gjelder forholdet mellom inntakskvalitet og gjennomføring erfarer fakultetet at god studieteknikk er viktigere enn gode karakterer.

Bachelor i sykepleie/ deltid har god inntakskvalitet, men det er likevel stort frafall. Dette antas å ha sammenheng med at en del studenter ikke får praksis i egen hjemkommune.

- Rektor ber fakultetet utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten i egen handlingsplan. Tiltakene bør omhandle både opptakspolicy og rekruttering. Fakultetet bes særlig ha fokus på å styrke grunnleggende ferdigheter.

Rektor varslet at det også vil tas institusjonelle grep når det gjelder opptak generelt og inntakskvalitet spesielt.

2. Relevans

Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med relevans i studieprogrammene og samarbeid med arbeidslivet, og hvilke utfordringer fakultetet ser i dette arbeidet.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Hvordan fakultetet kan legge til rette for å knytte studentene tettere til arbeidslivet i løpet av studiet.
 - Hvordan fakultetets og instituttens dialog med off sektor og næringslivet, altså arbeidsliv og samfunnsrelatert kan ivaretas/styrkes.

3. Rammekvalitet

Rammekvalitet handler blant annet om studentenes tilfredshet med infrastruktur (eks. fysiske rammer, studieadministrative prosesser og løpende informasjon). Det ble diskutert hvilke utfordringer fakultetene ser når det gjelder rammekvalitet, og hvilke tiltak som er iverksatt for å imøtekomme disse.

Fakultetet meldte inn flere forhold knyttet til digitaliseringselement i rammekvaliteten:

- Behov for kompetanseløft når det gjelder e-læring.
- Utvikling av nye apper slik at timeplaner etc. er enkelt tilgjengelig.
- Videreutvikling og bruk av work-plan.

Av andre momenter som ble tatt opp nevnes bla. behov for bedre laboratoriefasiliteter i Vestfold, og avklaring av organisatorisk grenseflate mellom fakultetets administrasjon og studieadministrasjon.

Rektors tilbakemelding:

Det ses positivt på fakultetets arbeid med å etablere harmoniserte studieplaner på tvers av studiested. Når det gjelder innspillene fra fakultet er disse notert og vil følges opp. Det understrekes samtidig at høgskolens faglige ambisjoner forutsetter nøktern ressursbruk innenfor drift, infrastruktur og administrasjon. HSN bruker allerede en stor andel av bevilgningen på husleie. Virksomhetsledelsen og fakultetene må derfor i fellesskap søke de beste løsningene innenfor de arealene/ressursene vi har.

4. Programkvalitet

Det var i forkant av møtet satt opp to temaer under dette punktet:

Kobling mellom utdanning og forskning:

Høyere utdanning skal være forskningsbasert, og Studietilsynsforskriften stiller krav om at studiet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med dette.

Internasjonalisering:

I ny studietilsynsforskrift stilles det blant annet krav om at studier som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling som er *faglig relevante*. Det ble diskutert hva de nye kravene i forskriften vil innebære for fakultetets arbeid med internasjonalisering.

Fakultetet meldte om at det er avgjørende at fakultetet/fagmiljøene deltar på reiser der det skal inngås avtaler med andre institusjoner. Det må være de faglige enhetene som styrer samarbeidet.

I tillegg tok viserektor for utdanning opp betydningen av helhetlige studieprogram med god progresjon og sammenheng.

Rektor ber fakultetet om å arbeide med:

- Sikre at det er relevant kobling mellom utdanning og forskning.
- Fortsette arbeidet med å involvere studenter i forskning.
- Styrke forskningskompetanse og produksjon av forskning.
- Gjennomgang av «gjenbruk» av emner i lys av at det skal være helhetlige program med progresjon og sammenheng og at studentene skal oppå læringsutbytte.
- Gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering, og med særlig oppmerksomhet om kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet på lavere grads nivå. Internasjonalisering må være faglig relevant, og fakultetet bør arbeide med hvordan dette kan sikres.

5. Undervisningskvalitet

Våren 2016 valgte ledermøtet ut tre prioriterte områder fra studiebarometeret, hhv

- o Undervisning og veiledning
- o Studie- og læringsmiljø
- o Medvirkning

Med utgangspunkt i dette ble det utviklet tiltaksplaner på programnivå knyttet til de tre prioriterte områdene. Det ble diskutert hvordan tiltakene er fulgt opp på fakultetene, og hvilke tiltak som er relevante for undervisningskvalitet i fakultetets handlingsplan.

Det ble også tematisert videre utvikling av nettundervisning/digitale læringsarenaer ved fakultetet.

- Rektor ber fakultetet om å utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan. Fakultetet bør ha fokus på tiltak som kan bidra til å øke gjennomstrømmingen.

6. Kompetanse

Det var i forkant av møtet sendt ut kompetanseoversikt per studieprogram ved fakultetet. Status, utfordringer og mulige tiltak ble diskutert.

Personaldirektør vil i samarbeid med viserektor for utdanning i 2017 gjennomføre en kartlegging av ansatte med pedagogisk kompetanse og ansatte med erfaring fra praksisfeltet.

Se vedlagt oversikt over kompetanseprofil per institutt. Fakultetet bes om å vurdere tiltak for å styrke forskningskompetansen ved enkelte institutter.

5. Læringsutbytte

Det var i forkant av møtet sendt ut et tallmateriale vedr. strykprosent og antall uteksaminerte kandidater.

- Rektor ber fakultetet vurdere behov for tiltak som følge av tallmaterialet.

8. Generell problemstilling vedr. fakultetets kvalitetsarbeid

Kvalitetsarbeidet skal dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte, jf. studietilsynsforordningen. Den enkelte institusjonen må identifisere hvilke områder som fremstår som vesentlige. Ved HSN er det fastsatt kvalitetsdimensjoner og indikatorer som er felles for alle fakulteter, jf. kvalitetssystemet. Indikatorene omfatter nasjonale styringsparametere for utdanning og enkelte lokale indikatorer.

Fakultetenes handlingsplaner skal bidra til å definere konkrete tiltak innenfor områder der fakultetet har særskilte utfordringer, blant annet med utgangspunkt i dialogmøtet og rektors tilbakemeldinger. I tillegg må fakultetene vurdere om det er andre områder/tiltak som er særlig vesentlige for at studentene skal oppnå læringsutbytte, og med utgangspunkt i fagspesifikke utfordringer i egne studietilbud.

Dialogmøte mellom rektorat og Fakultet for humaniora og utdanningsvitenskap 2016

- rektors tilbakemelding.

Tid/sted: 2. desember 2016, kl. 10.00 – 14.00, Vestfold.

Til stede:

Fra fakultet: Arild Hovland, Tone Strøm, Vibeke Bredahl, Geir S. Salvesen, Bent Kristiansen, Trond Waage, Annette Bischoff, Astrid Granly, Per Sverre Andersen.

Fra rektorat/rektors stab: Petter Aasen, Kristian Bogen, Halvor Austenå, Per Eirik Lund, Lars Gunnar Sønsteby, Ellen Rye

Bakgrunn

Dialogmøtet vinteren 2016/2017 hadde utdanningskvalitet som tema. Dialogmøtene skulle legge grunnlag for ferdigstilling av HSNs strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet og for beslutning om indikatorer i HSNs kvalitetssystem. I tillegg skulle møtene legge grunnlag for fakultetenes arbeid med egne handlingsplaner.

I HSNs kvalitetssystem beskrives utdanningskvalitet med sju dimensjoner. Dialogmøtene var strukturert i forhold til disse:

- Inntakskvalitet
- Rammekvalitet
- Relevans
- Programkvalitet
- Kompetanse
- Undervisningskvalitet
- Læringsutbytte

Blant annet ble det diskutert hvilke indikatorer som best kan gi informasjon om kvaliteten innenfor disse dimensjonene, fakultetets utfordringer på de ulike områdene og hvilke tiltak fakultetet bør prioritere i egen handlingsplan.

Viserektor for utdanning har ivaretatt innspill fra diskusjonen i arbeidet med indikatorer for utdanningskvalitet.

HSNs har fastsatt hovedstrategi for 2017-2021 og strategier for hhv. porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, forskning og faglig utviklingsarbeid, samfunnsforankring og internasjonalisering. Ultimo april vil det fastsettes prioriterte virksomhetsmål og tiltak for 2017 på de fire områdene. Dette vil legge de overordnede rammene for fakultetets handlingsplaner.

Rektor ber fakultetene om å følge opp tilbakemeldingene fra dialogmøtet i arbeidet med handlingsplanen for 2016/17, se under.

Dialogmøtene ble gjennomført med ledergrupper for nye fakulteter. I tillegg har hvert av de tidligere åtte fakultetene levert rapporter om utdanningskvalitet for 2016 ved sitt fakultet. Rektor har med utgangspunkt i disse utarbeidet rektors kvalitetsrapport for 2016. Denne sendes ut sammen med informasjon om prioriteringer for 2017, og utgjør deler av grunnlaget for fakultetenes arbeid med utdanningskvalitet ved eget fakultet.

Rektors tilbakemelding

Med utgangspunkt i diskusjonene i møtet ber rektor fakultetet om å følge opp følgende i arbeidet med egne handlingsplaner:

Det var utsendt et tallmateriale på en del indikatorer (studentdata) i forkant av møtet.

- Rektor ber fakultetet om å legge dette til grunn for å vurdere behov for særlig oppmerksomhet eller tiltak rettet mot enkelte studieprogram.

1. Inntakskvalitet

Selv om manglende inntakskvalitet er en reell utfordring signaliserer fakultetets ledelse at virksomheten må innse at vi i hovedsak driver «masseutdanning» og at de som tas opp i prinsippet er gode nok.

- Rektor ber fakultetet utarbeide tiltak som kan styrke inntakskvaliteten i egen handlingsplan. Særlig bør det fokuseres på hvordan nye studenter ivaretas første studieår.

Rektor varslet at det også vil være aktuelt med institusjonelle grep når det gjelder opptak generelt og inntakskvalitet spesielt.

2. Relevans

Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med relevans i studieprogrammene og samarbeid med arbeidslivet, og hvilke utfordringer fakultetet ser i dette arbeidet.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Hvordan fakultetet kan legge til rette for å knytte studentene tettere til arbeidslivet i løpet av studiet.
 - Hvordan fakultetets og instituttens dialog med praksisfeltet kan samordnes/koordineres best mulig når regionen nå består av tre fylker, over 50 kommuner, private barnehager osv.

3. Rammekvalitet

Rammekvalitet handler blant annet om studentenes tilfredshet med infrastruktur (eks. fysiske rammer, studieadministrative prosesser og løpende informasjon). Det ble diskutert hvilke utfordringer fakultetene ser når det gjelder rammekvalitet, og hvilke tiltak som er iverksatt for å imøtekomme disse.

Fakultetet meldte inn flere utfordringer når det gjelder rammekvalitet. Utfordringene er litt ulike på de forskjellige studiestedene og omfatter alt fra deling av kontor, manglende smartboards, manglende spesialrom osv. Fakultetet ønsker også en tydeliggjort grenseoppgang mellom fakultetets egen administrasjon og fellestjenestenes studieadministrasjon.

Rektors tilbakemelding:

Når det gjelder innspillene fra fakultet er disse notert og vil følges opp. Det understrekes samtidig at høgskolens faglige ambisjoner forutsetter nøktern ressursbruk innenfor drift, infrastruktur og administrasjon. HSN bruker allerede en stor andel av bevilgningen på husleie. Virksomhetsledelsen og fakultetene må derfor i fellesskap søke de beste løsningene innenfor de arealene/ressursene vi har.

4. Programkvalitet

Det var i forkant av møtet satt opp to temaer under dette punktet:

Kobling mellom utdanning og forskning:

Høyere utdanning skal være forskningsbasert, og Studietilsynsforskriften stiller krav om at studiet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med dette.

Internasjonalisering:

I ny studietilsynsforskrift stilles det blant annet krav om at studier som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling som er *faglig relevante*. Det ble diskutert hva de nye kravene i forskriften vil innebære for fakultetets arbeid med internasjonalisering.

Fakultetet meldte om at det er avgjørende at fakultetet/fagmiljøene deltar på reiser der det skal inngås avtaler med andre institusjoner. Det må være de faglige enhetene som styrer samarbeidet.

I tillegg tok viserektor for utdanning opp betydningen av helhetlige studieprogram med god progresjon og sammenheng.

Rektor ber fakultetet om å arbeide med:

- Sikre at det er relevant kobling mellom utdanning og forskning. Fortsette arbeidet med å involvere studenter i forskning.
- Styrke forskningskompetanse og produksjon av forskning. Forskingen skal støtte opp under utdanningene. Det er grunnutdanningene som bærer HSN i økonomisk forstand.

- Gjennomgang av «gjenbruk» av emner i lys av at det skal være helhetlige program med progresjon og sammenheng og at studentene skal oppå læringsutbytte.
- Gjennomgang av tilbudet om internasjonalisering, og med særlig oppmerksomhet om kvalitet på internasjonaliseringsarbeidet på lavere grads nivå. Internasjonalisering må være faglig relevant, og fakultetet bør arbeide med hvordan dette kan sikres.

5. Undervisningskvalitet

Våren 2016 valgte ledermøtet ut tre prioriterte områder fra studiebarometeret, hhv

- o Undervisning og veiledning
- o Studie- og læringsmiljø
- o Medvirkning

Med utgangspunkt i dette ble det utviklet tiltaksplaner på programnivå knyttet til de tre prioriterte områdene. Det ble diskutert hvordan tiltakene er fulgt opp på fakultetene, og hvilke tiltak som er relevante for undervisningskvalitet i fakultetets handlingsplan.

Det ble også tematisert videre utvikling av nettundervisning/digitale læringsarenaer ved fakultetet.

- Rektor ber fakultetet om å utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan. Fakultetet bør ha fokus på tiltak som kan bidra til å øke gjennomstrømmingen.

6. Kompetanse

Det var i forkant av møtet sendt ut kompetanseoversikt per studieprogram ved fakultetet. Status, utfordringer og mulige tiltak ble diskutert.

Personaldirektør vil i samarbeid med viserektor for utdanning i 2017 gjennomføre en kartlegging av ansatte med pedagogisk kompetanse og ansatte med erfaring fra praksisfeltet.

Se vedlagt oversikt over kompetanseprofil per institutt. Fakultetet bes om å vurdere tiltak for å styrke forskningskompetansen ved enkelte institutter.

7. Læringsutbytte

Det var i forkant av møtet sendt ut et tallmateriale vedr. strykprosent og antall uteksaminerte kandidater.

- Rektor ber fakultetet vurdere behov for tiltak som følge av tallmaterialet.

8. Generell problemstilling vedr. fakultetets kvalitetsarbeid

Kvalitetsarbeidet skal dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte, jf. studietilsynsforordningen. Den enkelte institusjonen må identifisere hvilke områder som fremstår som vesentlige. Ved HSN er det fastsatt kvalitetsdimensjoner og indikatorer som er felles for alle

fakulteter, jf. kvalitetssystemet. Indikatorene omfatter nasjonale styringsparametere for utdanning og enkelte lokale indikatorer.

Fakultetenes handlingsplaner skal bidra til å definere konkrete tiltak innenfor områder der fakultetet har særskilte utfordringer, blant annet med utgangspunkt i dialogmøtet og rektors tilbakemeldinger. I tillegg må fakultetene vurdere om det er andre områder/tiltak som er særlig vesentlige for at studentene skal oppnå læringsutbytte, og med utgangspunkt i fagspesifikke utfordringer i egne studietilbud.

Dialogmøte mellom rektorat og fakultet 2016 - rektors tilbakemelding til Handelshøyskolen

Tid/sted: 24. februar 2017, kl. 10.00 – 14.00, Bakkenteigen.

Til stede:

Fra fakultet: Hans Anton Stubberud, Sidsel Solbrække, Anett Arntzen, Anne Bang Lyngdal, Helge Kaasin, Birger Opstad, Therese Dille, Erik Aarnes

Fra rektorat/rektors stab: Petter Aasen, Kristian Bogen, Halvor A ustenå, Pål Augestad, Lars Gunnar Sønsteby, Vibeke Bredahl

Bakgrunn

Dialogmøtet vinteren 2016/2017 hadde utdanningskvalitet som tema. Dialogmøtene skulle legge grunnlag for ferdigstilling av HSNs strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet og for beslutning om indikatorer i HSNs kvalitetssystem. I tillegg skulle møtene legge grunnlag for fakultetenes arbeid med egne handlingsplaner.

I HSNs kvalitetssystem beskrives utdanningskvalitet med sju dimensjoner. Dialogmøtene var strukturert i forhold til disse:

- Inntakskvalitet
- Rammekvalitet
- Relevans
- Programkvalitet
- Kompetanse
- Undervisningskvalitet
- Læringsutbytte

Blant annet ble det diskutert hvilke indikatorer som best kan gi informasjon om kvaliteten innenfor disse dimensjonene, fakultetets utfordringer på de ulike områdene og hvilke tiltak fakultetet bør prioritere i egen handlingsplan.

Viserektor for utdanning har ivaretatt innspill fra diskusjonen i arbeidet med indikatorer for utdanningskvalitet.

HSNs har fastsatt hovedstrategi for 2017-2021 og strategier for hhv. porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, forskning og faglig utviklingsarbeid, samfunnsforankring og internasjonalisering. Ultimo april vil det fastsettes prioriterte virksomhetsmål og tiltak for 2017 på de fire områdene. Dette vil legge de overordnede rammene for fakultetets handlingsplaner.

Rektor ber fakultetene om å følge opp tilbakemeldingene fra dialogmøtet i arbeidet med handlingsplanen for 2016/17, se under.

Dialogmøtene ble gjennomført med ledergrupper for nye fakulteter. I tillegg har hvert av de tidligere åtte fakultetene levert rapporter om utdanningskvalitet for 2016 ved sitt fakultet. Rektor har med utgangspunkt i disse utarbeidet rektors kvalitetsrapport for 2016. Denne sendes ut sammen med informasjon om prioriteringer for 2017, og utgjør deler av grunnlaget for fakultetenes arbeid med utdanningskvalitet ved eget fakultet.

Handelshøyskolens handlingsplan for internasjonalisering ble delt ut i møtet.

Rektors tilbakemelding

Med utgangspunkt i diskusjonene i møtet ber rektor fakultetet om å følge opp følgende i arbeidet med egne handlingsplaner:

Det var utsendt et tallmateriale på en del indikatorer (studentdata) i forkant av møtet.

- Rektor ber fakultetet om å legge dette til grunn for å vurdere behov for særlig oppmerksomhet eller tiltak rettet mot enkelte studieprogram.

1. Inntakskvalitet

Fakultetet meldte om utfordringer knyttet til inntakskvalitet ved enkelte studier. Fakultetets arbeid med å styrke inntakskvaliteten ble diskutert.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Markedsføring og rekruttering rettet mot videregående skoler
 - Opptakspolicy

2. Relevans

Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med relevans i studieprogrammene og samarbeid med arbeidslivet, og hvilke utfordringer fakultetet ser i dette arbeidet. Fakultetet har introdusert muligheten for 30 stp internship i alle studieprogram, og dette er et satsingsområde for Handelshøyskolen. Fakultetet skårer dårlig på arbeidslivsrelevans i Studiebarometeret, men NIFU undersøkelsen viser at de samme studentene kommer raskt i relevant arbeid.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Videre arbeid med å styrke kontakt med arbeidslivet
 - Videreutvikling av læringsutbyttenspråket (LUB). Endring fra input-tenking til mer output-tenking; hva skal studentene lære?

3. Rammekvalitet

Rammekvalitet handler blant annet om studentenes tilfredshet med infrastruktur (eks. fysiske rammer, studieadministrative prosesser og løpende informasjon). Det ble diskutert hvilke utfordringer fakultetene ser når det gjelder rammekvalitet, og hvilke tiltak som er iverksatt for å imøtekomme disse.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Samordning av programmer
 - Like emneplaner for samkjøring av programmer

4. Programkvalitet

Det var i forkant av møtet satt opp to temaer under dette punktet:

Kobling mellom utdanning og forskning:

Høyere utdanning skal være forskningsbasert, og Studietilsynsforskriften stiller krav om at studiet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Det ble diskutert hvordan fakultetet arbeider med dette. Handelshøyskolen har utarbeidet en matrise som fagpersonalet skal fylle ut, og som viser fagkompetansen til vitenskapsområdet på 90-, 30- og 60-gruppen i programmet, samt campusprofilen. Dette vil bidra til å synliggjøre relevans, og koble forskningen til undervisningen. Ønskelig å styre BA- og MA-oppgavene til de ansattes forskningsprosjekter. Det er en utfordring av de forskningssterke har vært litt på siden av kjerneområdene i utdanningsløpene.

Internasjonalisering:

I ny studietilsynsforskrift stilles det blant annet krav om at studier som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling som er *faglig relevante*. Det ble diskutert hva de nye kravene i forskriften vil innebære for fakultetets arbeid med internasjonalisering.

I tillegg tok viserektor for utdanning opp betydningen av helhetlige studieprogram med god progresjon og sammenheng. Det er viktig å ha oppmerksomhet rundt dette ift at fakultetet har mange løse og valgfrie emner.

- Rektor ber fakultetet om å arbeide med:
 - Sikre at det er relevant kobling mellom utdanning og forskning.
 - Programutvikling – følge opp igangsatte tiltak
 - Studieprogrammene - skal oppleves en helhet og sammenheng for studentene
 - Tenke etablering av forskergrupper som byggeklosser i kjernen av utdanningsløpene

5. Undervisningskvalitet

Våren 2016 valgte ledermøtet ut tre prioriterte områder fra studiebarometeret, hhv

- Undervisning og veiledning
- Studie- og læringsmiljø

- o Medvirkning

Med utgangspunkt i dette ble det utviklet tiltaksplaner på programnivå knyttet til de tre prioriterte områdene. Det ble diskutert hvordan tiltakene er fulgt opp på fakultetene, og hvilke tiltak som er relevante for undervisningskvalitet i fakultetets handlingsplan.

Det ble også tematisert videre utvikling av nettundervisning/digitale læringsarenaer ved fakultetet.

- Rektor ber fakultetet om å utarbeide tiltak for å styrke undervisningskvalitet i studiene i egen handlingsplan.
- Videreføre interne velfungerende programråd til alle emner ved fakultetet.

6. Kompetanse

Det var i forkant av møtet sendt ut kompetanseoversikt per studieprogram ved fakultetet. Status, utfordringer og mulige tiltak ble diskutert. Handelshøyskolen mener koblingen mellom forskergrupper og utdanningsområder på fakultetet er godt ivaretatt. Forskergruppene er koblet opp mot utdanningsprogrammene, og det er krav om deltagelse i forskergrupper for å få tildelt FoU-midler.

Personaldirektør vil i samarbeid med viserektor for utdanning i 2017 gjennomføre en kartlegging av ansatte med pedagogisk kompetanse og ansatte med erfaring fra praksisfeltet.

Se vedlagt oversikt over kompetanseprofil per institutt. Fakultetet bes om å vurdere tiltak for å styrke forskningskompetansen ved enkelte institutter.

7. Læringsutbytte

På grunn av tidsnød ble dette punktet ikke diskutert særskilt i møtet.

Det var i forkant av møtet sendt ut et tallmateriale vedr. strykprosent og antall uteksaminerte kandidater.

- Rektor ber fakultetet vurdere behov for tiltak som følge av dette.
- Vurdere andre momenter som ikke er nevnt i dette notatet ift kvalitetssystemet.

8. Generell problemstilling vedr. fakultetets kvalitetsarbeid

Kvalitetsarbeidet skal dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte, jf. studietilsynsforordningen. Den enkelte institusjonen må identifisere hvilke områder som fremstår som vesentlige. Ved HSN er det fastsatt kvalitetsdimensjoner og indikatorer som er felles for alle fakulteter, jf. kvalitetssystemet. Indikatorene omfatter nasjonale styringsparametere for utdanning og enkelte lokale indikatorer.

Fakultetenes handlingsplaner skal bidra til å definere konkrete tiltak innenfor områder der fakultetet har særskilte utfordringer, blant annet med utgangspunkt i dialogmøtet og rektors tilbakemeldinger. I tillegg må fakultetene vurdere om det er andre områder/tiltak som er særlig vesentlige for at studentene skal oppnå læringsutbytte, og med utgangspunkt i fagspesifikke utfordringer i egne studietilbud.

Prinsipper for studieporteføljeutvikling

Saken i korte trekk

Styret har ansvar for å vedta HSNs studieportefølje. Styret ba høsten 2016 om at det legges fram en sak med forslag til prinsipper for utvikling av porteføljen. Prinsippene skal gi premisser og være retningsgivende for porteføljeutviklingen. De forankres i nasjonale føringer og i høgskolens strategi.

Vedtak

1. Styrets presiseringer av prinsipper og premisser for videre utvikling av studieporteføljen ved HSN slik det framgår av saksframlegget, legges til grunn for videre utvikling av HSNs studieportefølje
2. Styret ber rektor om at forslag til studieportefølje for 2018/19 baseres på en vurdering av porteføljen ved HSN sett i lys av disse prinsippene
3. Styret ber om at det legges fram en vurdering av HSNs studieportefølje sett i lys av skjerpede krav til master- og doktorgradsprogrammer

Saksopplysninger

Bakgrunn

Styret har ansvar for å vedta HSNs studieportefølje. Styret ba høsten 2016 om at det legges fram en sak med forslag til prinsipper for utvikling av porteføljen. Prinsippene skal gi premisser og være retningsgivende for porteføljeutviklingen. De forankres i nasjonale føringer og i høgskolens strategi.

Det er eksterne og interne drivere for HSNs arbeid med studieporteføljeutvikling. Eksterne drivere er knyttet politiske og forvaltningsmessige føringer for utvikling av høyere utdanning og forskning operasjonalisert gjennom Studiekvalitetsforskriften⁴ og Studietilsynsforskriften⁵. Interne drivkrefter er egne ambisjoner knyttet til etableringen av HSN og realiseringen av mulighetene for faglige synergier på tvers av de tidligere høgskolene. På studieprogramnivå definerer Mål 1 i Strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet prinsipper for vurdering av programporteføljen.

I denne saken beskrives for det første overordnede rammer og føringer for utvikling av studieporteføljen. Videre foreslås det at styret vedtar prinsipper for porteføljeutvikling ved HSN. Prinsippene skal legge rammer for fakultetenes arbeid med utvikling av porteføljen og ligge til grunn for fakultetenes forslag til studieportefølje.

Nasjonale føringer og forventninger

Skjerpede krav til etablering av master- og doktorgradsprogrammer

⁴ https://www.regjeringen.no/contentassets/ca1552786d754f5b92f06e2f1190ce48/rundskriv-f03_16-studiekvalitetsforskriften-med-vedlegg.pdf

⁵ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

Som ledd i oppfølgingen av Meld. St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet* ble universitets- og høyskoleloven og forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) endret i 2016. Endringene i studiekvalitetsforskriften innebar blant annet skjerpede krav til etablering av master- og doktorgradsprogrammer:

- Større faglig bredde enn det som har vært godkjent på grunnlag av dagens kriterier. Også smalere utdanninger som spesialistutdanninger skal etableres i brede fagmiljøer.
- Master- og doktorgradsstudier kan kun opprettes i fagmiljøer som allerede er faglig sterke.
- Studiene skal bygge på oppdatert forskning.
- Kompetansen i fagmiljøet skal speile bredden av fag, emner og kunnskapsområder som studentene undervises i.
- Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Kravene gjelder ikke bare nye programmer, men også revisjon av eksisterende studieprogram.

Kunnskapsdepartementet har gitt en frist til utgangen av 2018 for at alle studieprogram skal oppfylle de nye kravene. Innen utgangen av 2018 må utdanningsinstitusjonene ha gjennomgått porteføljen av studietilbud og sikret at disse oppfyller nye standarder og kriterier for etablering av studier. Akkreditering av nye studietilbud skulle fra forskriften trådte i kraft 24.6.16 vurderes på grunnlag av nye kriterier.

Med utgangspunkt i endringene i UH-loven og i studiekvalitetsforskriften har NOKUT i februar 2017 fastsatt ny forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

I NOKUTs nye studietilsynsforskrift legges det vekt på kvalitet på studieprogramnivå. Kriterier relatert til studiets fagmiljø er noe justert i forhold til tidligere.

De to forskriftene stiller dermed en rekke krav til studieprogrammene, og som må legges til grunn for gjennomgang av HSNs eksisterende portefølje og videre utvikling av porteføljen. En del av kravene må imidlertid tolkes og operasjonaliseres ift ulike tilbud ved den enkelte institusjon.

Forventninger til styrene vedr. arbeidet med studieporteføljen

I Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (Kvalitetsmeldingen) stilles en rekke forventninger til styrene ved UH-institusjonene når det gjelder arbeidet med studieporteføljen.

Blant annet viser regjeringen viser til at *styrene ved universitetene og høyskolene skal sørge for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet, og for at utdanningsinstitusjonene dimensjonerer studieprogramporteføljen i dialog med samfunns- og arbeidslivet. Behovet for kompetanse på kort og lang sikt må ivaretas* (side 22).

Regjeringen viser videre til at strukturreformen har ført til større og mer sammensatte institusjoner som rår over mer kompetanse og ressurser. Forutsetningene er dermed i større grad til stede for at institusjonene kan vurdere studentenes og samfunnets behov mer helhetlig. Videre legger strukturreformen til rette for å heve kvaliteten på utdanning og forskning gjennom å konsolidere miljøer som tidligere har vært små eller i uhensiktsmessig konkurranse om ressursene.

Regjeringen forventer blant annet at (...) *styrene sørger for konsolidering av fagmiljøer der det er nødvendig, og (...) at universitetene og høyskolene samlet bruker de mulighetene den nye institusjonsstrukturen gir til koordinering og samarbeid om utdanningstilbud* (s. 103).

I tråd med skjerpede krav til kompetanse i master- og doktorgradsprogram vektlegges det at høyere utdanning skal være forskningsbasert. Regjeringen forventer at styrene ved universitetene og høyskolene legger vekt på å utvikle utdanninger først og fremst der de har en tilstrekkelig forskningsbase (s. 45).

Vurdering

HSNs interne vedtatte rammer og prinsipper for studieporteføljeutvikling

HSNs førende dokument for porteføljeutvikling er «Strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet ved HSN – 2017-2021»⁶. I denne er det lagt til grunn at modell for studieporteføljestyling («SEFØ-modellen») skal benyttes for å vurdere HSNs studieportefølje i forhold til Strategisk betydning, Etterspørsel, Faglig bærekraft og Økonomisk bærekraft, jf. mål 1.

- *Strategisk betydning:* Her vurderes arbeidslivets og samfunnets behov for arbeidskraft og regional og nasjonal arbeidsdeling.

Noen utdanninger vil kunne være særlig viktige for høgskolens virksomhet fordi de samstemmer med institusjonelle og nasjonale strategiske veivalg. Det vil således kunne være fagområder som institusjonen ønsker å styrke og utvikle videre for å møte nåtidige eller framtidige behov. Fagstrategiske utviklingsmuligheter må forankres i høgskolens strategi samt hvilket potensial høgskolen har med tanke på utvikling og forskning.

- *Etterspørsel:* Her vurderes utdanningstrender og søkeres etterspørsel etter studiet. Alle studieprogram skal ha en referansegruppe med liknende studieprogram hvor man kan vurdere og evaluere hverandres studieprogram.

Utdanning vil også i fremtiden være det viktigste svaret på velferdssamfunnets utfordringer, og høgskolen skal tilby utdanninger som er relevante for samfunnets behov. I Kunnskapsdepartementets styringsdokumenter er lærerutdanning, teknologi- og ingeniørfag, realfag og helsefag de nasjonalt prioriterte fagområdene fram mot 2020. Samfunnsrelevans oppnås blant annet gjennom relasjoner mellom fagmiljøene, næringsliv og offentlig forvaltning.

- *Faglig bærekraft:* Her vurderes summen av kvalitet i forhold til HSNs syv kvalitetsdimensjoner: relevans, rammekvalitet, programkvalitet, læringsutbytter, undervisningskvalitet, kompetanse og relevans.

Institusjonen har enkelte fagområder og spesialkompetanse som utpeker seg som særlig viktige for institusjonen eller samfunnet for øvrig. Faglig spisskompetanse vil i noen tilfeller være viktige å ivareta, uavhengig av studentinteresse og andre rent økonomiske hensyn. Fagstrategiske valg kan enten foretas med utgangspunkt i institusjonens eksisterende faglige spisskompetanse, eller med utgangspunkt i et realistisk mål om å bygge slik kompetanse. På den annen side kan det være miljøer ved HSN som innehar mindre kompetanse og der mulighetene for videreutvikling ikke er til stede.

Det er behov for å kartlegge HSN sin eksisterende kompetanseprofil i arbeidet med en strategi for studieportefølje. Aldersprofilen for det vitenskapelige personalet vil også være relevant for vurderingen av kompetanseprofil. Som ledd i arbeidet bør det utarbeides bemanningsplaner for perioden som koples

⁶https://min.usn.no/getfile.php/13465553/usn.no/filer/om_HSN/Strategier/HSN%20strategi%20for%20portef%C3%B8ljeutvikling%20og%20utdanningskvalitet.pdf

mot arbeidet med gjennomgang og prioriteringer av utdanningene. Ett annet viktig element vil være å kartlegge forskningsproduksjon i fagmiljøene.

- *Økonomisk bærekraft:* Her vurderes hvordan inntektene står i forhold til utgiftene i studiet.

Undervisning og veiledning av studenter utgjør hovedaktiviteten ved utdanningsinstitusjonene og representerer også den viktigste kostnadsdriveren. Det er emnene som er studieprogrammets kostnadsbærere. Programmets emneprofil, bruk av emner på tvers av programmer, institutter og fakulteter, samt antall studenter i emnene, vil derfor være relevante for vurdering av studienes kostnadseffektivitet. Slik det norske finansieringssystemet for høyere utdanning er innrettet, fungerer studier også som en hovedinntektskilde for institusjonen. Utdanninger med få studieplasser og studenter er ikke lønnsomme ved at inntjeningen er lavere enn kostnadene.

Styrets presiseringer av prinsipper og premisser for videre utvikling av studieporteføljen ved HSN

Begrunnelsen for å etablere eller opprettholde studieprogrammer vil bygge både på kvantitative og kvalitative vurderinger som kan tillegges ulik vekt i vurdering av porteføljen over tid. Skal en kunne gjennomføre en vurdering av programporteføljen på en måte som har legitimitet i institusjonen, vil en måtte bygge på en kjerne av kvantifiserbare, målbare kriterier, samtidig som strategiske og mer kvalitative vurderinger ivaretas.

Med utgangspunkt i høgskolens hovedstrategi, skjerpede krav i nasjonale forskrifter, profilering med hensyn til nasjonal arbeidsdeling og behovet for styrket konkurransekraft på eksterne finansieringsarenaer, foreslår rektor at styret gjør følgende presiseringer av prinsippene for porteføljeutvikling:

Strategisk bærekraft:

Den samlede studieporteføljen ved HSN skal bygge opp under høgskolens hovedprofil: Høgskolen skal tilby profesjonsrettete, arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger.

Studieprogrammene skal legge til rette for tett samspill med omgivelsene/samarbeid med samfunns- og arbeidsliv. Internasjonalisering i bred forstand skal være en tydelig dimensjon i alle studieprogram. Studiene ved HSN skal kombinere det praksisnære og erfaringsbaserte med kunnskap om globale utfordringer og perspektiver fra den internasjonale kunnskapsfronten.

Det ble lagt til grunn for fusjonen mellom HiT og HBV at de store profesjonsutdanningene på bachelornivå (lærer-, sykepleier-, ingeniør, økonomi og administrasjon) skal tilbys i alle tre fylker. I Meld. St. 18 (2014-15) *Konsentrasjon for kvalitet* (Strukturmeldingen) vises det til at kandidater fra disse utdanningene er sentrale for å opprettholde velferdstjenestene og utvikle et kunnskapsintensivt næringsliv, og at dette gjør det viktig med tilgang til utdanning av høy kvalitet i hele landet (jf. side 37). Samtidig skal parallelle studieprogram innfri kravene til faglig og økonomisk bærekraft.

I forbindelse med styrets behandling av studieporteføljen for 2018 – 2019 bes rektor legge fram et notat som beskriver ambisjoner for og helheten i dagens studieportefølje innenfor de sentrale utdanningsområdene (teknologi/ingeniørfag, naturfag, IKT, økonomi og administrasjonsfag, lærerutdanninger, helse- og sosialfag) og HSNs rolle som utdanningsaktør i en nasjonal og internasjonal sammenheng. Den helhetlige studieporteføljen vurderes med utgangspunkt i strategiske ambisjoner og nasjonale forventninger slik de er formulert i Kvalitetsmeldingen.

Faglig bærekraft:

- Antall studieprogram

Skjerpede krav om større faglig bredde og høyere kompetansekrav i fagmiljøene som understøtter et studieprogram, tilsier at HSN vurderer antall studieprogram som tilbys i forhold til kapasiteten innenfor de ulike fagområdene. Kompetansen i fagmiljøet skal speile bredden av fag, emner og kunnskapsområder som studentene undervises i. Rektor bes vurdere studieporteføljens omfang i forhold til fagmiljøenes kompetanse og kapasitet. Inntil videre vil styret ikke opprette et nytt studieprogram med mindre et eksisterende program av tilsvarende omfang legges ned.

- For å sikre at alle HSNs studieprogram skal ha vitenskapelig personale med relevant kompetanseprofil i samsvar de nye skjerpede kravene, bes rektor sikre

- God utnyttelse av faglige ressurser på tvers av studiesteder og fagmiljø for å styrke kompetansenivået i studietilbudene.
- At bemanningsplaner (rekruttering og kompetanseutvikling) ses i sammenheng med kompetanseprofil og kompetansebehov i studieprogrammene.

- Fagmiljøet bak et studieprogram skal dokumentere forskningsvirksomhet og forskningspublikasjoner som understøtter studieprogrammernes faglige kjerneområder. Rektor bes sikre at forskningsprioriteringer sikrer forskningsbaserte utdanningsprogram.

- Samordning av parallelle studieprogram

HSN har flere parallelle eller delvis parallelle studieprogram både på bachelor- og masternivå. Det er allerede igangsatt et arbeid for å samordne flere av disse. Arbeidet er imidlertid ikke ferdigstilt. Rektor bes om at arbeidet med samordning av parallelle studieprogram prioriteres og at oppmerksomheten rettes mot:

- Sammenslåing av parallelle og/eller komplementære program på tvers av studiesteder, for eksempel slik at studentene tilbys valgfrie emner innenfor samme program på tvers av studiesteder.
- Samordne studieplaner på tvers av campus der samme studieprogram skal tilbys flere steder (jf. de store profesjonsutdanningene), f.eks. for å tilrettelegge for fellesundervisning (bruk av kompetanse på tvers av studiesteder).

- Et godt læringsmiljø forutsetter et visst antall aktive studenter. Studentopptaket til gradsgivende studieprogram bør normalt være > 20. I noen tilfeller vil det være gode faglige begrunnelser for å opprettholde studietilbud med færre enn 20 studenter. For eksempel gjelder dette:

- Program der tilgangen til relevante praksisplasser legger begrensninger på antall studenter i programmene.
- Program der HSN har et særskilt nasjonalt ansvar.
- Masterprogram som er eneste mulighet for sømløs overgang fra en bachelorutdanning

I alle tilfeller må slike program gjelde områder der samfunnet har særskilt behov for kompetanse, tilbudet må være i tråd med høgskolens strategi og fakultetets satsingsområder, tilbudet må være

økonomisk bærekraftig, eventuelt subsidieres innenfor fakultetets ramme, og tilbudet må være forankret i solide fagmiljøer.

Rektor bes legge dette til grunn når forslag til studieportefølje for 2018 – 2019 legges fram for styret.

- Årsenheter skal normalt bidra i rekrutteringen til og/eller inngå i gradsgivende studieløp. Dette må imidlertid balanseres med behov for etter- og videreutdanning innenfor et fagområde. Der markedet tilsier det skal EVU-tilbud skal primært tilbys BOA-finansiert virksomhet. Rektor bes legge dette til grunn for vurderinger av HSNs tilbud om årsenheter.
- Det er et mål at HSN skal ha gjennomgående studieløp – BA – MA – Ph.d. Skjerpede krav doktorgradsutdanningene innebærer blant annet at utdanningene på lavere og høyere grads nivå skal dekke hele bredden i doktorgradsområdene og være innenfor institusjonens faglige profil. Med dette som utgangspunkt bes rektor prioritere gradsgivende program og utdanningsløp innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten.
- HSN skal være sentral nasjonal tilbyder av grunnutdanning innenfor de store profesjonsutdanningene. Innenfor disse profesjonsområdene etterspørres i stadig større grad kompetanse på masternivå. Rektor bes sikre at andel studenter i masterprogram økes for å imøtekomme samfunnets behov for kompetanse.

Økonomisk bærekraft:

- Utdanninger med få studieplasser og studenter er ikke lønnsomme ved at inntjeningen er lavere enn kostnadene og må fases ut eller revideres. Rektor bes derfor sikre at
 - Studieprogrammene er finansiert med tilstrekkelig antall studieplasser
 - Studieprogrammene produserer tilstrekkelig antall kandidater og studiepoeng for å bære kostnadene ved programmet.

Studieprogram som ikke har inntekter som tilsvarer kostnadene, kan imidlertid i perioder opprettholdes dersom de inngår som en viktig del av høgskolens strategi og samfunnsoppdrag.

Styrets presiseringer av prinsipper og premisser for videre utvikling av studieporteføljen legges til grunn for videre utvikling av HSNs studieportefølje. Forslag til studieportefølje for 2018/19 baseres på en vurdering av porteføljen sett i lys av disse prinsippene. Det legges fram en særskilt vurdering av HSNs studieportefølje sett i lys av skjerpede nasjonale krav til master- og doktorgradsprogrammer.